

Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Michal CIKRYT

Florbal ve světě: příspěvek ke geografii sportu

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.

Olomouc 2023

Bibliografický záznam

- Autor (osobní číslo):** Michal Cikryt (R20055)
- Studijní program:** Geografie
- Název práce:** Florbal ve světě: příspěvek ke geografii sportu
- Title of thesis:** Floorball in the World: A Contribution to the Sports Geography
- Vedoucí práce:** Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.
- Rozsah práce:** 49 stran, 13 vázaných příloh
- Abstrakt:** Cílem bakalářské práce je zhodnotit vývoj florbalu ve světě z pohledu geografie. Ke zhodnocení jeho vývoje má napomoci analýza třech základních oblastí florbalu na mezinárodní úrovni. První je zhodnocení počtu členských států mezinárodní florbalové federace (IFF) a porovnání jejich základních charakteristik. Druhou je analýza úspěšnosti jednotlivých národních reprezentací na proběhlých mistrovstvích světa mužů, žen, juniorů a juniorek. Třetím je analýza mezinárodních přestupů mezi jednotlivými členskými zeměmi IFF. Základním zdrojem dat jsou webové stránky IFF.
- Klíčová slova:** Geografie, sport, florbal, svět
- Abstract:** The bachelor thesis aim is to evaluate the development of floorball in the world from a geography perspective. Three floorball primary areas analysis at the international level will help weigh up its development. The first is an evaluation of the number of member states of the International Floorball Federation (IFF) and their primary characteristics comparison. The second is an analysis of the success of individual national teams at the past men's, women's, junior's, and junior women's World Championships. And the third is an analysis of international transfers between individual IFF member countries. The primary data source is the IFF website.
- Keywords:** Geography, sport, floorball, world

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně s využitím uvedené literatury, webových portálů a jiných uvedených zdrojů.

V Olomouci dne 9. 5. 2023

.....

Michal Cikryt

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce Mgr. Petru Šimáčkovi, Ph.D., za trpělivost a rady, které mi v průběhu psaní bakalářské práce poskytoval. Dále všem ostatním za jejich drobné rady a připomínky, které pomohly ke zdárnému dokončení bakalářské práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Michal CIKRYT**
Osobní číslo: **R20055**
Studijní program: **B0532A330021 Geografie**
Téma práce: **Florbal ve světě: příspěvek ke geografii sportu**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Zásady pro vypracování

Práce se bude zabývat zhodnocením vývoje florbalu z geografické perspektivy. Práce bude obsahovat rešerši dostupné literatury vztahující se ke geografii sportu a zkoumanému tématu. Analýza florbalu ve světě bude provedena na úrovni jednotlivých států, které jsou členy Mezinárodní florbalové federace (IFF). Dále bude zkoumána úspěšnost členských států IFF na základě výsledků proběhnuvších mistrovství světa, a to s ohledem na mužské i ženské reprezentační týmy. V poslední části práce bude provedena analýza mezinárodních přestupů hráčů, resp. hráček mezi vybranými národními ligovými soutěžemi.

Rozsah pracovní zprávy: **5 000 – 8 000 slov**
Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

BALE, J. (2003): Sports Geography. London and New York: Routledge.
KÝSEL, J. (2010): Florbal: kompletní průvodce. 1. vyd. Praha: Grada.
LITTLEWOOD, M., MULLEN, Ch., RICHARDSON, D. (2011): Football labour migration: an examination of the player recruitment strategies of the ‘big five’ European football leagues 2004-5 to 2008-9, Soccer & Society, 12 (6), s. 788-805.
MAGUIRE, J., FALCOUS, M. (2010): Sport and Migration. Borders, Boundaries and Crossings. London: Routledge.
WISE, N., KOHE, G. Z. (2018): Sports geography: new approaches, perspectives and directions. Sport in Society, 23 (1), s. 1-10.
Geografické rozhledy, 2012, 21 (4).
Relevantní webové portály (např. IFF).

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Petr Šimáček, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 28. března 2022
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2023

LS.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

prof. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
vedoucí katedry

Obsah

1	Úvod a cíle práce.....	8
2	Rešerše literatury	9
2.1	Literatura se zaměřením na geografii sportu	9
2.2	Literatura se zaměřením na geografii florbalu.....	11
2.3	Literatura se zaměřením na hodnocení zemí na základě výsledků sportovních utkání	13
2.4	Literatura se zaměřením na migraci ve sportovních soutěžích.....	14
3	Metodika zpracování.....	16
4	Analýza florbalu ve světě	18
4.1	Základní poznatky o Mezinárodní florbalové federaci a jejích členech.....	18
4.1.1	Vývoj členské základny IFF	19
4.1.2	Členská základna IFF v roce 2023	21
4.2	Členské a klubové základny jednotlivých federací IFF	22
4.2.1	Členská základna registrovaných hráčů florbalu.....	22
4.2.2	Klubová základna členských zemí IFF	23
4.2.3	Průměrný počet registrovaných hráčů na 1 klub ve členských zemích IFF	24
4.2.4	Struktura hráčské základny IFF z hlediska věku a pohlaví.....	25
5	Úspěšnost zemí dle výsledků MS.....	26
5.1	Základní poznatky o účastnících MS.....	26
5.2	Výsledky bodování a přehled účastí na MS	26
5.2.1	Výsledky bodování a přehled účastí na MS v letech 1996 až 2005.....	27
5.2.2	Výsledky bodování a přehled účastí na MS v letech 2006 až 2015.....	27
5.2.3	Výsledky bodování a přehled účastí na MS v letech 2016 až 2022.....	27
5.2.4	Celkové výsledky a přehled účastí na MS	28
5.3	Výsledky hodnocení zemí na základě výsledků MS – průměrný zisk na 1 účast	30
6	Analýza mezinárodních přestupů	31
6.1	Vývoj počtu mezinárodních přestupů v jednotlivých sezonách	31
6.2	Nejvýznamnější migrační trasy v Evropě	32
6.3	Migrační trasy mezi světadíly a mimoevropské migrační trasy.....	33
7	Zhodnocení výsledků a závěr	36
8	Summary	39
9	Seznam použité literatury a zdrojů.....	41
9.1	Datové a mapové zdroje.....	46
10	Seznam použitých zkratk	47
	Přílohy	48

1 Úvod a cíle práce

Bakalářská práce Florbal ve světě: příspěvek ke geografii sportu bude hodnotit florbal pohledem geografie v celosvětovém měřítku. Pod pojmem sport si lze představit: „Veškeré formy tělesné aktivity, které jsou provozovány příležitostně nebo organizovaně, usilují o vyjádření nebo vylepšení fyzické kondice a duševní pohody, utvoření společenských vztahů či dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (Evropská komise 2007). Tato definice je výstižná, ovšem v dnešní době s ní nemusí souhlasit všichni, protože mezi sporty jsou dnes již řazeny například šachy či modelářství (Národní Sportovní Agentura 2021), ale i v dnešní době velmi populární a rychle se rozrůstající e-sport.

Florbal je jeden z mladých kolektivních sportů, který byl v podobě, v jaké jej známe dnes, hrán poprvé v 70. letech 20. století ve Švédsku. Ovšem florbalu podobné hry lze nalézt i v dřívějších dobách. Do roku 1958 lze datovat první plastové hole s názvem Cosom, které byly vyrobeny v továrně na plast ve městě Minneapolis v USA. V Evropě se první Cosom plastová hokejka objevila ve Švédsku, kde se hrálo velké množství her s plastovým míčkem nebo pukem. Florbalu podobné hry se nazývaly například: floor hockey, plastic bandy, softbandy nebo floorbandy. Dnes je znám pod názvy: floorball, innebandy (Švédsko), salibandy (Finsko), unihockey (Švýcarsko) atd. (Český florbal 2023).

V současné podobě florbalu proti sobě stojí dvě družstva, která mohou mít na hřišti 5 hráčů s hokejkou a 1 brankáře se speciální výstrojí. Každé družstvo může mít na zápasové soupisce celkem 20 hráčů. Většina zápasů se hraje stejně jako například lední hokej 3 x 20 minut čistého času. Ovšem ve florbalu existuje spousta výjimek a herní čas může být velmi často kratší – kvůli atraktivitě se velmi často začíná na vrcholných akcích objevovat herní čas 3 x 15 minut. Utkání mezi týmy jsou řízena dvěma rozhodčími.

Cílem bakalářské práce je zhodnotit vývoj a současný stav florbalu v celosvětovém měřítku z pohledu geografie sportu, což je jedna z mladších geografických disciplín, ale o to více má doposud neprobádaných oblastí a florbal ve světě je jednou z nich. Analýza florbalu ve světě bude provedena na základě třech zvolených oblastí. První zvolenou oblastí jsou jednotlivé členské federace Mezinárodní florbalové federace (International Floorball Federation, zkráceně IFF), které budou zkoumány na základě základních parametrů – počet registrovaných hráčů, počet oddílů a rok vstupu do IFF. Další zvolenou oblastí, která bude analyzována, je úspěšnost jednotlivých národních reprezentací na proběhlých mistrovstvích světa (zkráceně MS) v kategoriích mužů (hráči nad 19 let), žen (hráčky nad 19 let), juniorů (hráči do 19 let) a juniorek (hráčky do 19 let). Poslední třetí analyzovanou oblastí jsou mezinárodní přestupy mezi jednotlivými členskými zeměmi IFF, kde budou hodnoceny všechny přestupy hráčů a hráček, mezi všemi úrovněmi národních ligových soutěží. Přestupy budou srovnávány pouze na národní úrovni, což znamená, že nebudou porovnávány jednotlivé ligové týmy mezi sebou.

2 Rešerše literatury

Tato kapitola bude pro svou přehlednost rozdělena do čtyř podkapitol. Každá se zaměří na literaturu vztahující se k jinému tématu této práce. První podkapitola se bude zabírat geografii sportu, které bude věnována největší pozornost. Následující podkapitola rozebere literaturu týkající se florbalu se zaměřením na geografii. Třetí část bude obsahovat přehled prací, které se věnují hodnocení států, případně jiných správních jednotek na základě výsledků sportovních utkání. Závěrečná část rozebere migraci ve sportovních soutěžích.

2.1 Literatura se zaměřením na geografii sportu

Geografie sportu je jednou z mnoha dílčích disciplín humánní geografie. Přesto, že se může zdát toto spojení výstřelkem moderní doby, není tomu tak. Nejstarší dílo, ve kterém lze najít části týkající se geografie sportu pochází z druhé poloviny 19. století. V současnosti se zájem o geografii sportu velmi rozšiřuje, což je poznat především na zájmu studentů především geografických oborů, kteří své kvalifikační práce zaměřují na nějakou část geografie sportu.

Pro poznání literatury týkající se geografie sportu je stěžejní přehledový článek z roku 2008, jehož autorem je významný britský sportovní geograf John Bale společně s Trudo Dejonghem, který se zaměřuje pouze na práce uvedené v odborných geografických časopisech a na knihy se sportovně-geografickou tematikou (Bale a Dejonghe 2008). Autoři samotní uvádějí i své další práce, kde jsou uvedeny také práce negeografů. (Bale 2000; Dejonghe 2001).

První zmínky o sportu v souvislosti s geografii lze nalézt v díle Francouze Élisée Recluse, který ve svém díle *Nouvelle géographie universelle* z roku 1879 zmiňuje ve třech svazcích svého díla kriket. Ten je uváděn v kontextu s Velkou Británií, popřípadě s jejími bývalými územími. Ve čtvrtém svazku jsou zobrazeni i hráči kriketu na dobové kresbě (Reclus 1879a: 373; Reclus 1879b; Reclus 1879c).

V první polovině 20. století se práce se zaměřením na geografii sportu příliš neobjevují. Za adekvátní lze označit práci amerického geografa J. R. Hildebranda, který ve svém článku *The Geography of Games* z roku 1919 zkoumá souvislost mezi sporty, které jsou populární v jednotlivých zemích a zohledňuje národní vlastnosti (Hildebrand 1919). Druhou prací z tohoto období je článek H. C. Lehmana zabývající se původem profesionálních hráčů baseballu, který byl uveřejněn roku 1940 v časopise *The Journal of Education Research* (Lehman 1940).

Od počátku 50. let 20. století začíná pozvolna přibývat sportovně-geografických děl. Prvním dílem, které stojí za zmínku, je studie finských autorů v čele s Ernstem Joklem, jenž se zabývá letními olympijskými hrami v roce 1952 v Helsinkách. Studie zkoumá účastníky her a jejich výkony na základě výsledků v soutěžích a věku a hledá souvislost mezi velikostí jejich země, klimatem této země, stravou a předchozími sportovními výsledky. Je zde věnována pozornost

i soutěžím žen, které jsou hodnoceny na základě výsledků, věku a dalších kritérií. Součástí práce je prezentace lékařských pozorování a rozbor ekonomických podmínek účastnických zemí. Práce používá více statistických metod než předešlé práce (Jokl, Karvonen, Kihlberg, Koskela a Noro 1956).

Potenciál, který se může skrývat v geografii sportu, rozpoznal na přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století americký geograf John Rooney. V roce 1969 publikoval v prestižním geografickém časopise *Geographical Review* svoji práci zaměřenou na rozdíly ve výchově vrcholových hráčů amerického fotbalu v USA a jejich chování při přestupu mezi střední školou a univerzitou (Rooney 1969).

Evropským průkopníkem geografie sportu se stal britský geograf John Bale, který napsal zřejmě nejvýznamnější knihu zaměřující se pouze na geografii sportu – *Sports Geography*, která vyšla poprvé v roce 1989 a následně v roce 2003. Kniha zkoumá sport pohledem geografie v několika různých souvislostech. V úvodu se autor zaměřuje na geografii moderního sportu, jeho růst a s tím související rozšíření sportu do celého světa. V další části poukazuje na odlišnosti jednotlivých regionů, což souvisí například s vysokým počtem kvalitních afrických běžců na dlouhé tratě. To je dáno mimo jiné stavbou těla a prostředím, kde tyto špičkoví běžci vyrůstají a trénují – většina pochází z Keni nebo Etiopie, které mají velkou část území ve vyšší nadmořské výšce (nad 1 500 m), což pomáhá při tréninku a vede ke zlepšení přenosu kyslíku v těle. Tyto předpoklady pro jednotlivé sporty nejsou doménou pouze atletů, ale lze je sledovat i v jiných sportech – např. hráči ledního hokeje Kanady, profesionální cyklisté v zemích Beneluxu a podobně. Zkoumáno je i umístění sportovních areálů v rámci regionů a souvislost mezi sportem a blahobytem (Bale 2003). J. Bale je autorem mnoha dalších děl se zaměřením na geografii sportu. Lze zmínit knihu z roku 1982, která se věnuje geografii sportu v Anglii, Skotsku a Walesu (Bale 1982), článek zkoumající rozšíření a adaptaci profesionalismu ve fotbalovém hnutí v Anglii a Walesu (Bale 1978) či práci, která aplikuje některé části z díla Yi-Fu Tuana na geografii sportu, a to i přesto, že Yi-Fu Tuan nebyl příliš velkým příznivcem sportu (Bale 1996).

Také po roce 2000 geografové věnují své práce sportu. Článek z roku 2001 se věnuje vzniku moderního sportu v Anglii v 18. století a jeho následného rozšíření na zbytek Britských ostrovů a celého Britského impéria, Severní Ameriky, Karibiku a do celého světa (Bowden 2001). Ke sportu neodmyslitelně patří návštěvníci jednotlivých utkání. Této problematice se věnoval americký geograf J. M. Leonard ve své studii, která se zabývá geografii návštěvnosti univerzitní ligy amerického fotbalu v USA (Leonard 2005).

Problematiku rozložení sportovní infrastruktury – stadiony, hřiště – se v roce 2008 rozhodli prozkoumat ve své studii G. M. Ahlfeldt a A. Feddersen na německé metropoli Hamburku. Byl analyzován soubor 1 319 sportovních zařízení, pro která byla následně zjištěna spádová oblast

a další charakteristiky. Bylo například zjištěno, že centrální oblasti jsou nedostatečně vybaveny a nepřipraveny na velkou poptávku. Veřejně provozované sportoviště jsou především v méně bohatých oblastech a oblasti s vyšším podílem cizinců disponují menší sportovní infrastrukturou (Ahlfeldt, Feddersen 2008).

Rolí prostoru a místa ve spojení s geografii sportu se zabývají britské autorky E. Wainwright a N. Ansell v části knihy *Management of Sports Development*. Poukazují na to, že geografie sportu je často považována za studium prostorových variací různých sportů a jejich dopadu na krajinu (Wainwright a Ansell 2008).

Finský geograf Seppo Suominen v roce 2017 provedl studii sportu očima geografie ve své rodné zemi. Studie se zaměřuje na analýzu kolektivních sportů a na to, proč se profesionální týmy vyskytují jen v některých lokalitách a v jiných ne, kolik družstev je pro určité město dostatečný počet a v neposlední řadě, jestli jsou města odlišná, co se týče sportovních klubů a sportů, které dané kluby provozují. Studie provedla srovnání 26 sezon od roku 1990. Celkem bylo porovnáváno šest sportů – lední hokej, fotbal, baseball, florbal, volejbal a basketbal (Suominen 2017).

V roce 2018 vyšel v časopise *Sport in Society* článek britských geografů N. Wise a G. Z. Kohe, jehož cílem je poskytnout soupis příspěvků věnujících se sportovní geografii a vystihující nejnovější přístupy, směry a metody výzkumu tohoto oboru geografie. Celkem je uvedeno jedenáct článků od geografů z 8 zemí (Wise a Kohe 2018).

Američtí geografové L. M. DeChano-Cook a S. P. Ericson přispěli do rozsáhlého díla *The Business and Culture of Sports* kapitolou zabývající se geografii sportu (DeChano-Cook a Ericson 2019). Tato kapitola ovšem není jediná, kterou lze použít pro účely geografického bádání. Celá třetí část druhého svazku knihy se věnuje sportu pohledem různých společenských kultur a zkoumá sport v Americe, Dánsku, Irsku a postkoloniálních zemích. V dalších kapitolách je zkoumán vztah sportu a národní identity, sportovní turistika nebo dopady na životní prostředí (Maguire, Falcous a Liston 2019).

2.2 Literatura se zaměřením na geografii florbalu

Odborných prací v českém prostředí věnujících se florbalu je poměrně dost, ovšem všechny tyto práce jsou zaměřeny mimo prostředí sportovní geografie, protože se nejčastěji věnují tématům spojených s lékařstvím a tělovýchovou. Z těchto publikací lze uvést knihu Jiřího Kysela *Florbal: Kompletní průvodce* (2010), ve které je v úvodní části alespoň zmínka o florbale ve světě. Odborných prací v českém prostředí věnujících se spojení geografie a florbalu tedy příliš nenajdeme.

Situace ohledně spojení geografie a florbalu je značně odlišná v oblasti bakalářských a diplomových prací na českých vysokých školách. Celkem se podařilo dohledat 6 prací, u kterých

lze nalézt alespoň částečné spojení geografie a florbalu – čtyři práce jsou zaměřeny na florbal v českém prostředí a dvě práce na florbal celosvětově. Z prací zaměřených na české prostředí lze zmínit Historie a vývoj florbalu u nás (Frejvald 2006), Florbal – historie a vývoj ligy (Zejda 2008), Florbal v České republice: geografické aspekty (Rochovanský 2013) a Historie a vývoj florbalu v České republice (Růžička 2019). I přes zaměření na území Česka je v uvedených pracích v úvodních částech vždy zmínka o celosvětovém florbalu, jeho vývoji a členských státech IFF. Práce P. Rochovanského navíc přináší dva možné způsoby šíření florbalu – přirozeným rozvojem a speciálními semináři pro rozvojové země pořádané IFF.

V kontextu s předkládanou prací jsou o poznání zajímavější zbylé dvě práce – Geografie a šíření florbalu (Němeček 2009) a Geografické aspekty a šíření florbalu (Zazubil 2015). Obě zmíněné práce shodně říkají, že florbalu se daří v zemích s tradicí ledního hokeje. Především v počátcích se šířil především díky studentům vysokých škol. Rozvoji napomáhají informační technologie a centrem florbalového dění je především Evropa.

Práce P. Němečka dále uvádí, že se florbalu daří v zemích s tradicí pozemního hokeje. V roce 2007 se Švédové podílejí na celkovém počtu registrovaných hráčů 46 % (celkově v Evropě 97 %) a predikuje růst počtu hráčů v Pobaltí, Německu a především na Slovensku. Do asijských zemí florbal rozšířili především Finové a Švédové, z jejichž zemí se dle autora florbal rozšířil do většiny ostatních zemí a lze jej srovnat s fotbalem (Anglie) a ledním hokejem (Kanada) a hovoří o „efektu sousedních regionů“, tedy o rozšíření florbalu z jedné země do sousedící země. Součástí práce jsou i mapové výstupy s předpokládaným šířením florbalu ve světě a v Evropě (Němeček 2009: 28-29).

V druhé zmíněné práci J. Zazubila je uvedeno, že florbal se šířil z ekonomicky silného severu na jih. Považuje Česko, Švédsko, Finsko a Švýcarsko za hlavní florbalová střediska. Za další šířitele označuje funkcionáře z klubů a dobročinné organizace. Práce potvrzuje hypotézu, že florbal je univerzitní sport. Florbal je dle autora koncentrován především v zázemí velkých měst. Mezi země s největším rozvojovým potenciálem řadí Norsko, Německo a Slovensko.

Odborné studie lze nalézt i na webových stránkách IFF. Tyto studie se ovšem nezajímají o témata spojená s geografii. Přesto jsou zde k dispozici užitečné informace, mezi které se řadí Strategické plány IFF pro období let 2009 až 2020 a 2021 až 2032. V dokumentu pro první zmíněné období nalezneme informaci, že na konci tohoto období chce mít IFF více než 100 členských zemí, 5 federací zastřešujících jednotlivé světadily, účastníky MS z 5 světadílů, florbal na programu Univerziády, Světových her, anebo Olympijských her a dojde ke zvýšení počtu členů v hlavních florbalových zemích s postupným rozvojem počtu členů v dalších zemích. Ve druhém období jsou vytyčeny tyto cíle – účast na dvou až třech multisportovních událostech, účast 8 až 10 zemí v semifinále MS, disponovat top 10 státy ze třech světadílů, mít nejméně 15 zemí s minimálně

10 tisíci registrovanými členy, zvýšit celkový počet registrovaných hráčů alespoň na 1 milion a zvýšit počet registrovaných žen alespoň na 30 % (IFF 2008; IFF 2020a).

2.3 Literatura se zaměřením na hodnocení zemí na základě výsledků sportovních utkání

Druhou částí práce je hodnocení zemí na základě výsledků proběhlých MS, ke kterému se podařilo dohledat 5 vysokoškolských prací, které se zabývají hodnocením zemí nebo regionů na základě výsledků různorodých sportovních soutěží. Jako první lze uvést práci hodnotící plavecké kluby v ČR na základě výsledků MČR v kategorii dorostu v letech 1979 až 2013 (Krejčířová 2014). Tato práce, na rozdíl od všech dále zmíněných, nevyužívá bodovací systém, ale hodnotí kluby na základě účasti sportovců ve finálových rozplavbách. Mezi nejlepšími jsou díky tomu minimální rozdíly. Na území ČR se také zaměřuje práce J. Tomáška Regionální úspěšnost z pohledu geografie sportu – faktory, metody měření a vývoj (2015), která hodnotí úspěšnost krajů a měst na základě výsledků 1. fotbalové ligy. Ve výsledném hodnocení najdeme zcela jasné výsledky v obou hodnocených oblastech – nejúspěšnějším městem i regionem je Praha. Následující dvě práce hodnotí výsledky soutěží na evropském světadílu. M. Halady (2013) hodnotí úspěšnost evropských států v profesionálním fotbale v sezonách 1992/1993 až 2011/2012 na základě výsledků reprezentačních výběrů a klubů v evropských pohárech. Body jsou přidělovány na základě postupu do skupinové fáze a výsledků v nich dosažených. Na nejvyšších místech se umístily Španělsko (5 152 bodů), Itálie (4 806) a Anglie (4 528). Mezi týmy na předních příčkách jsou větší bodové rozdíly, ale v porovnání s dalšími dvěma pracemi se jedná o rozdíly malé. Druhá práce zaměřená na Evropu hodnotí úspěšnost států EU na letních olympijských hrách v letech 1948 až 2016 (Frumar 2018). Bodový systém je zvolen na základě hodnoty získané medaile – zlatá (3 body), stříbrná (2) a bronzová (1). I přes vyrovnaný bodovací systém dospěla práce k poměrně jasnému výsledku – výhře Německa před druhou Velkou Británií s téměř dvojnásobkem bodů. Poslední ze zmíněných prací je analýza úspěšnosti zemí na tenisových grandslamech v letech 1968 až 2014 (Halady 2015). Autor zvolil bodový systém na základě kola, kterého se hráč zúčastnil počínaje osmifinále za 1 bod a konče vítězstvím v turnaji za 16 bodů. Alespoň jeden bod získalo 63 států, ovšem rozdíly na předních příčkách jsou opět vysoké – 1. USA (5 335 bodů), 2. Austrálie (2 059) a 3. Španělsko (1 148).

Vzhledem k výsledkům výše uvedených prací lze říci, že zvolený bodový systém nemá na konečný výsledek práce zásadní vliv, protože i v případě volby minimálního rozdílu byly výsledky zcela jednoznačné. Většina autorů si vytvořila svůj vlastní bodovací systém.

2.4 Literatura se zaměřením na migraci ve sportovních soutěžích

Na téma sportovní migrace lze nalézt nejvíce odborných publikací, kterých bylo mezi roky 1994 až 2017 napsáno téměř 200. V drtivé většině se jedná o anglicky psané články. Nejvíce je zkoumána migrace sportovců ve fotbale, basketbale a ragby (Rojo, Simiyu a Starepravo 2020).

Kniha *Sport and migration: border, boundaries and crossing* (Maguire a Falcous 2010) obsahuje několik studií zabývajících se sportovní migrací, z nichž jedna studuje 456 evropských fotbalových soutěží, které mají celkem 11 015 hráčů. Mimo zemi narození působí 3 923 hráčů (35,6 %) – nejvíce pochází ze západní Afriky (1 195), z východní Evropy (1 083), Latinské Ameriky (979) a Afriky (531) (Poli a Besson 2010).

Původ hráčů na fotbalovém MS ve Francii v roce 1998 zkoumají autoři J. Maguire a R. Pearton (2000), kteří dospěli k závěru, že z celkového počtu 704 hráčů působí 75 v anglické lize a po 70 v italské a španělské lize. Celkem pěti národním týmům se podařilo sestavit svou soupisku pouze z hráčů domácí ligy. Byly to týmy Anglie, Japonska, Mexika, Saudské Arábie a Španělska. V nigerijské reprezentaci nebyl ani jeden hráč z domácí soutěže.

Hráčské složení pěti nejlepších evropských soutěží zkoumá studie M. Littlewooda, Ch. Mullena a D. Richardsona (2011). Studie byla provedena pro období sezon 2004/2005 až 2008/2009 na anglické, italské, francouzské, německé a španělské lize. Hráči byli rozděleni do 3 skupin – domácí (56,1 %), dlouhodobě působící v dané zemi (3,5 %) a cizinci (40,4 %). Nejvíce cizích hráčů pochází z Jižní Ameriky a Afriky. Pouze v německé lize převyšovali cizí hráči domácí hráče.

Článek D. Storeyho (2011) zkoumá počet zahraničních hráčů v anglické Premier League v sezoně 2009/2010. Studie dospěla k závěru, že nejvíce zahraničních hráčů pochází z Francie (37), Irska (33) a Skotska (20). Regionálně je zastoupení hráčů následující – 137 hráčů pochází z ostatních zemí EU, 76 dohromady ze Skotska, Irska, Walesu a Severního Irska a 55 z Afriky. Afričtí hráči pocházejí především ze západní a střední Afriky.

Poslední studie zaměřená na migraci fotbalových hráčů zkoumá rozmístění ghanských fotbalistů v roce 2010, kterých nejvíce působí v Evropě (téměř 250), Asii a Blízkém Východě (50) a Africe (25). Nejpopulárnějšími destinacemi jsou Německo a Anglie (Darby 2013).

Pokud se zaměříme na jiné sporty můžeme nalézt studie věnující se lednímu hokeji nebo baseballu. Prvně zmíněnému sportu se věnuje studie, která analyzuje počty zahraničních hráčů v NHL v 5 sezonách po desetiletých intervalech od sezony 1969/1970 do sezony 2009/2010. Zjištění studie říkají, že počet národností zastoupených v soutěži se zvýšil trojnásobně – 8 národností v sezoně 1969/1970 a 24 národností v sezoně 2009/2010. V roce 1970 bylo v NHL 95 % hráčů kanadského původu, o 40 let později to bylo 54,5 %, což může vyvolat dojem úbytku hráčů narozených v Kanadě. Opak je ale pravdou, mezi roky 2000 a 2010 došlo ke zvýšení počtu

Kanadánů z 348 na 402. Tento relativní propad způsobil nárůst počtu týmů v soutěži a nárůst počtu zahraničních hráčů, kteří většinou pocházejí ze Švédska, Finska, Česka, Ruska a dalších evropských zemí s menším počtem hráčů (O'Connell 2015).

Migraci hráčů v další z velkých amerických soutěží se věnuje skupina autorů, která ve své práci zkoumá počet zahraničních hráčů v baseballové MLB v letech 1876 až 2005. Do roku 1940 se počet zahraničních hráčů pohyboval na minimu, což se následně změnilo, když počet mírně vzrostl na přibližně 100 zahraničních hráčů v roce 1980. V následujících letech se počet cizinců v MLB dramaticky zvýšil na 200 v roce 1995 a 400 v roce 2005. V úvodu sledovaného období pocházela většina zahraničních hráčů z Evropy. V posledním sledovaném roce 2005 pocházela většina hráčů z regionu střední Ameriky – téměř 60 %, Jižní Ameriky 18,4 %, Severní Ameriky (mimo USA) 11,7 %. Evropa byla zastoupena pouze 1 hráčem. Nejvíce zahraničních hráčů pocházelo z Dominikánské Republiky, Venezuely a Portorika (Chen, Gunter a Zhang 2012).

Poslední zmíněná práce se věnuje složení amerických vysokoškolských týmů v letech 1990 až 2017, kterými prošlo ve zmíněném období téměř 160 tis. sportovců. Nejvíce mezinárodními sporty byl tenis (101 zemí), atletika (98) a plavání (91). Nejpopulárnějšími sporty jsou americký fotbal, atletika, plavání a fotbal. Nejvíce studentů mimo USA pocházelo z Kanady (3 587), Velké Británie (1 019), Austrálie (554) a Německa (504) (Andris 2018).

Bohužel, na analýzu mezinárodních přestupů ve florbalu se nepodařilo dohledat žádnou odbornou práci, a to ani mezi kvalifikačními pracemi z vysokých škol. Kvalifikační práce z českých vysokých škol zkoumající migraci sportovců jsou uvedeny v příloze 1.

Souhrmně lze výše uvedené poznatky shrnout následovně. Cílovou destinací většiny sportovců jsou nejkvalitnější světové soutěže, proto fotbalisté nejčastěji přestupují do Evropy a lední hokejisté do Severní Ameriky. Nejvíce zahraničních hráčů v soutěžích pochází ze sousedních zemí, případně ze zemí, které mají s cílovou destinací nějaký historický vztah. Za největší motivaci k přesunu do jiné země můžeme označit sportovní kvalitu soutěže, finanční výdělků a stabilní bezpečné prostředí v dané zemi.

3 Metodika zpracování

Všechny části práce jsou zpracovány na základě veřejně dostupných dat, která jsou na webových stránkách Mezinárodní florbalové federace (IFF). Informace o jednotlivých členských státech IFF jsou čerpány z detailních stránek každé členské federace (IFF 2023a) a pocházejí převážně z let 2019 a 2020. Existují dva typy členství v IFF – řádné a prozatímní, které je předstupněm k řádnému členství a musejí jím projít všechny nové země, jenž se chtějí stát řádnými členy IFF. V práci jsou analyzována jak data řádných členů, tak i těch prozatímních. Naopak nejsou nijak analyzovány tzv. další země (jsou v kontaktu s IFF a pracují na rozvoji florbalu ve své zemi, ale nejsou členy), které jsou uvedeny na stejné webové stránce. Pracuje se pouze s registrovanými členy jednotlivých národních federací IFF, což znamená opomenutí amatérských hráčů z důvodu rozdílné metodiky určování amatérského hráče v jednotlivých členských federacích. Za data uvedená na webových stránkách IFF odpovídají jednotlivé členské federace. Datové zdroje týkající se členů IFF byly uzavřeny 27. 2. 2023 z důvodu vydání zprávy ze schůze Ústřední rady IFF konané ve dnech 25. a 26. 2. 2023, která obsahovala informace o nově přijatých členech IFF.

Výsledky proběhlých mistrovství světa (MS) jsou uvedeny na souhrnné stránce IFF věnující se mezinárodním turnajům (IFF, 2023e). Analyzovány jsou výsledky MS z let 1996 až 2022 ve čtyřech věkových kategoriích – muži, ženy, junioři a juniorky. Za účast na MS se považuje účast týmu na finálovém turnaji – v současnosti probíhá kvalifikace na finálový turnaj, což v minulosti nebylo. Hlavně v počátcích tohoto turnaje hrály MS všechny týmy, které se přihlásily – MS bylo rozděleno až na 3 divize. Maximálně se MS zúčastnilo 29 týmů (mužské MS v roce 2008), proto byl zvolen takový systém bodování, který co nejlépe odpovídá maximálnímu počtu týmů, které se zúčastnily MS a žádný tým nezůstal bez bodů. Na základě těchto požadavků byl vybrán systém používaný při hodnocení Světového poháru v alpském lyžování – 1. místo 100 bodů až 30. místo 1 bod (FIS 2022, 14), viz příloha 2. Datové zdroje týkající se výsledků MS byly uzavřeny 13. 11. 2022 z důvodu konce MS mužů 2022 – tedy posledního turnaje MS, který je možné do práce zahrnout.

Analýza mezinárodních přestupů je zpracována na základě dat uvedených na příslušné webové stránce (IFF 2023b; IFF 2023c). O mezinárodní přestup se jedná, pokud hráč přestoupil z klubu v jedné členské federaci IFF do jiného klubu, který je členem jiné členské federace IFF (ze země 1 do země 2). O mezinárodní přestup se nejedná, pokud hráč přestoupil v rámci jedné federace z jednoho klubu do jiného, a to i pokud jde o zahraničního hráče. Započítány jsou pouze řádně proběhlé mezinárodní přestupy – správně vyplněný formulář a uhrazený poplatek (IFF 2023d). Dále nejsou zahrnuty mezinárodní přestupy studentů, návštěvníků ani dočasné přestupy. Tyto přestupy mají jiná pravidla a řídí se přestupním řádem IFF (2020b). Mezinárodní florbalová federace začala mezinárodní přestupy (MP) mezi svými členskými federacemi

kontrolovat v roce 1998 a od tohoto roku jsou dostupné potřebné podklady pro sledování tohoto specifického typu migrace. Mezinárodní přestupy jsou analyzovány na úrovni jednotlivých členských národních federací. Přestupové období probíhá vždy od 1. července do 15. ledna následujícího roku, proto jsou uvedené přestupy sledovány stejně jako většina ligových soutěží v sezonách. Například poslední přestupové období, které trvalo od 1. 7. 2022 do 15. 1. 2023, označíme jako přestupní období 2022/2023. Datové zdroje týkající se mezinárodních přestupů byly uzavřeny 15. 1. 2023.

Pro mapové výstupy byla použita data z webu Natural Earth Data (2023).

Ke zpracování práce byla použita analýza dat v programu MS Excel a jejich následná vizualizace v programech ArcGIS Pro, MS Excel, Circos online¹ a Flowmapper.org².

¹ Dostupné z: <http://mkweb.bcgsc.ca/tableviewer/>

² Dostupné z: <https://flowmapper.org/>

4 Analýza florbalu ve světě

Počátky týmových her podobných florbalu lze vysledovat v USA v období 50. let 20. století, kam můžeme datovat především vynález plastových hokejek zvaných Cosom (1958) a děrovaného míčku (1953). První plastové hokejky se v Evropě objevily v šedesátých letech 20. století v Nizozemsku, do kterého byly bez větší pozornosti dováženy z USA. Tyto hokejky se roku 1968 dostaly do švédského Göteborgu, kam je dovezl Carl-Åke Ahlqvist, který založil o 4 roky později jednu ze světoznámých značek florbalového vybavení – Unihoc. Nová hra se začala šířit mezi švédskou mládeží a nabývala na popularitě. Hrál se především ve školách a univerzitách, které ve vývoji florbalu zanechaly nemalou stopu. V počátcích existovalo několik pojmenování nové hry a mnoho verzí pravidel, což vedlo ke snaze pravidla sjednotit. Florbal v dnešní podobě vznikl v 70. letech 20. století ve Švédsku, kde byl nový sport pojmenován innebandy. První národní turnaj se odehrál ve Västerås roku 1980 a 7. listopadu 1981 byla založena Švédská florbalová unie (Svenska Innebandyförbundet), která je nejstarší florbalovou federací. Nejstarší mimoevropská florbalová federace je z Japonska, založená v roce 1983 (2. nejstarší na světě). Před založením Mezinárodní florbalové federace vznikly ještě Švýcarská a Finská florbalová federace v roce 1985. V dubnu následujícího roku vznikla Mezinárodní florbalová federace (IFF), kterou ve švédské Husqvarně založili společně členové Švédské, Finské a Švýcarské národní federace. Prvním předsedou se stal Švéd András Czitrom, který je autorem názvu floorball (Český florbal 2023). V příloze 3 jsou uvedeny roky vzniku všech národních florbalových federací v letech 1981 až 2023.

4.1 Základní poznatky o Mezinárodní florbalové federaci a jejích členech

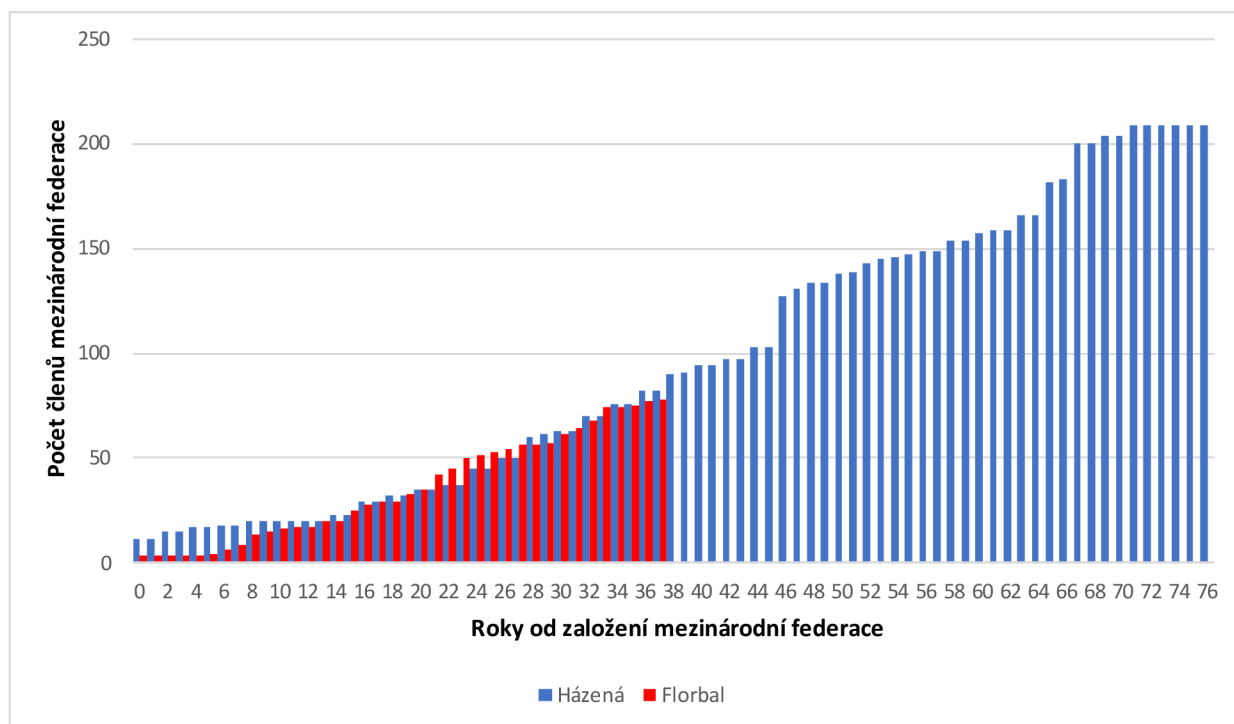
Na založení Mezinárodní florbalové federace se podílely Švédská, Finská a Švýcarská florbalová federace, které vznikly ještě před jejím založením. Tyto země se na rozvoji a především na šíření florbalu podílely značnou měrou. Florbal se po světě šíří třemi základními způsoby. Nejranějším způsobem není šíření florbalu samotného, ale rozšíření vybavení a následné vyvinutí sportu do podoby připomínající současnou hru. Tímto způsobem se florbal rozšířil do Švédska, Norska (Norges Bandyförbund 2023) a několika dalších zemí. V případě některých zemí se florbal vyvinul úpravou jiných podobných sportů pro využití ve školních podmínkách či podmínkách, které neumožňovaly provozovat adaptovaný sport v jeho stávající podobě, například z důvodu nedostatku prostoru. Tento princip se uplatnil například ve Švýcarsku (Swiss unihockey 2023). Posledním, ale zároveň nejčastějším způsobem rozšíření je přenesení ze země, ve které je sport pevně ukotven do dalších států – nejčastěji jde o státy okolní či podobně kulturně založené. Případem těchto států je rozšíření florbalu ze Švédska do Dánska (Český florbal 2023) či z Česka na Slovensko (SZFB 2023). Mezi šířitele florbalu se velmi často řadí studenti vysokých škol, kteří při svých studijních návštěvách poznají florbal v navštívené zemi nebo naopak – florbal je do navštívené země dovezen. Tak se florbal dostal i do Česka. Čeští studenti nejprve poznali florbal

ve Finsku a při opětované návštěvě ho finští studenti přivezli k nám. Mezi další šířitele se řadí nadšenci, kteří florbal představili v zemích, které navštívili či k nim měli nějaký osobní vztah (Český florbal 2023).

4.1.1 Vývoj členské základny IFF

Zakládající počet členů se podařilo rozšířit v roce 1991, kdy se připojilo Dánsko. V následujícím roce vstoupilo do IFF Norsko a Maďarsko, do kterého přinesl florbal první předseda IFF, který ze země emigroval do Švédska (Český florbal 2023). V následujících letech se k IFF přidalo dalších 9 zemí – nejvíce v roce 1994, a to pět. Mezi těmito zeměmi bylo i Česko a první mimoevropští členové – Japonsko a Singapur. Po prvním desetiletí své existence měla IFF celkem patnáct členů ze dvou světadílů. Pro srovnání nám poslouží obrázek 1, který znázorňuje vývoj počtu členů Mezinárodní házenkářské federace (IHF)³, která vznikla v roce 1946 a v současnosti patří mezi největší sportovní svazy – má 209 členů ze všech světadílů. Po první desetiletce od svého vzniku měla IHF 20 členů, což je srovnatelný počet, jaký měla za stejné období IFF. Mezi roky 1996 až 2005 se IFF rozrostla o 18 nováčků na celkový počet 33 členských federací. Připojili se mimo jiné Austrálie, Brazílie, USA a Kanada, což znamenalo rozšíření florbalu na tři nové světadíly. Všechny přistoupení země jsou znázorněny v mapě po jednotlivých letech svého vstupu do IFF v obrázku 2 a přílohách 3 a 4. Pokud srovnáme florbal se zmíněnou hází po 20 letech existence, zjistíme, že počet členů byl rozdílný o jednoho člena ve prospěch florbalu. Ve třetím desetiletí existence se IFF rozrostla o 24 nových členských federací, mezi kterými byla první africká země – Sierra Leone, první země z Oceánie – Nový Zéland a první země ze Střední Ameriky a Karibiku, kterou se stala Jamajka. Při srovnání členské základny dvou zmíněných sportovních federací je rozdíl 4 národních federací ve prospěch IHF. Mezi roky 2016 a 2023 se přidružilo k IFF 21 členů, mezi kterými dominují především země z Afriky a Asie. Nejnovějším členem IFF je Mexiko, které se stalo členem v roce 2023, což znamená celkem 78 členských federací IFF, které můžeme porovnat s počtem členů IHF po 37 letech existence a zjistíme, že IHF za stejné období měla 82 členů. Nejvíce nových členů přistoupeno do IFF v roce 2007 – sedm, naopak v letech 1987 až 1990, 1998, 2000, 2004, 2014 a 2020 se žádný nový člen do IFF nepřihlásil. Jaký by mohl být nárůst nových členů v IFF lze jen těžko predikovat, ale minimálně jedenáct dalších zemí se nachází na seznamu zemí, které IFF na svém webu označuje jako tzv. další země (other countries) a uvádí, že jsou s ní v kontaktu a rozvíjejí florbal na svém území. Dá se tedy předpokládat, že by se v blízké době mohly rozšířit řady IFF. Jedná se o: Bangladěš, Bosnu a Hercegovinu, Bulharsko, Řecko, Jordánsko, Lucembursko, Mali, Nepál, Katar, Srí Lanku a Spojené Arabské Emiráty.

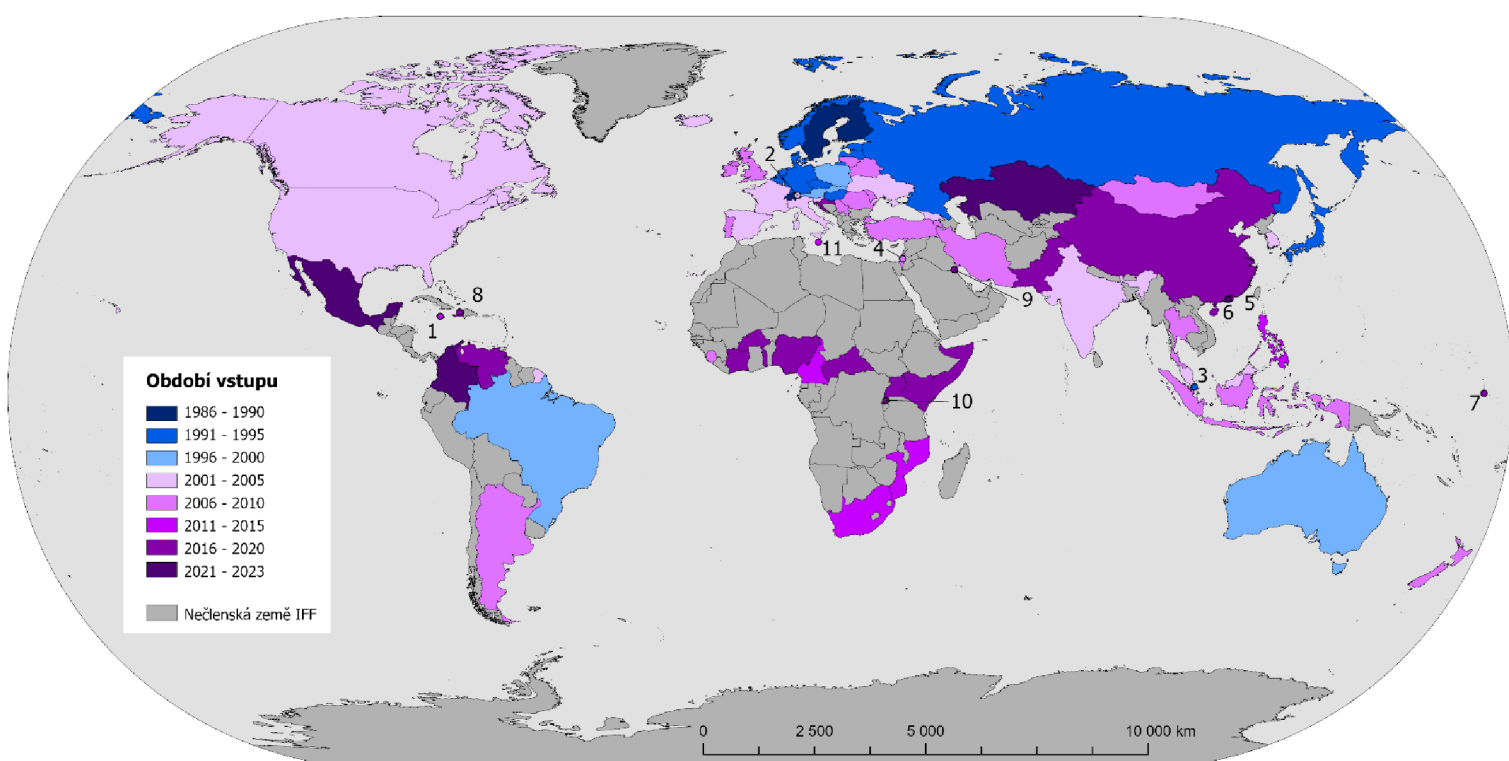
³ Mezinárodní házenkářská federace (IHF) byla pro porovnání s IFF zvolena vzhledem k tomu, že v obou případech se jedná o halový kolektivní sport a vzhledem k dostupnosti dat pro rok vstupu do mezinárodní federace nebylo možné použít jiný kolektivní halový sport s více členy, než má IHF k vizualizaci v grafu.

Obr. 1: Porovnání vývoje členských států IFF (florbal) a IHF (házená)

Zdroj: IFF (2023a); IHF (2023); vlastní zpracování

Poznámka: Rokem nula je rok založení mezinárodní federace. IHF byla založena v roce 1946. IFF v roce 1986.

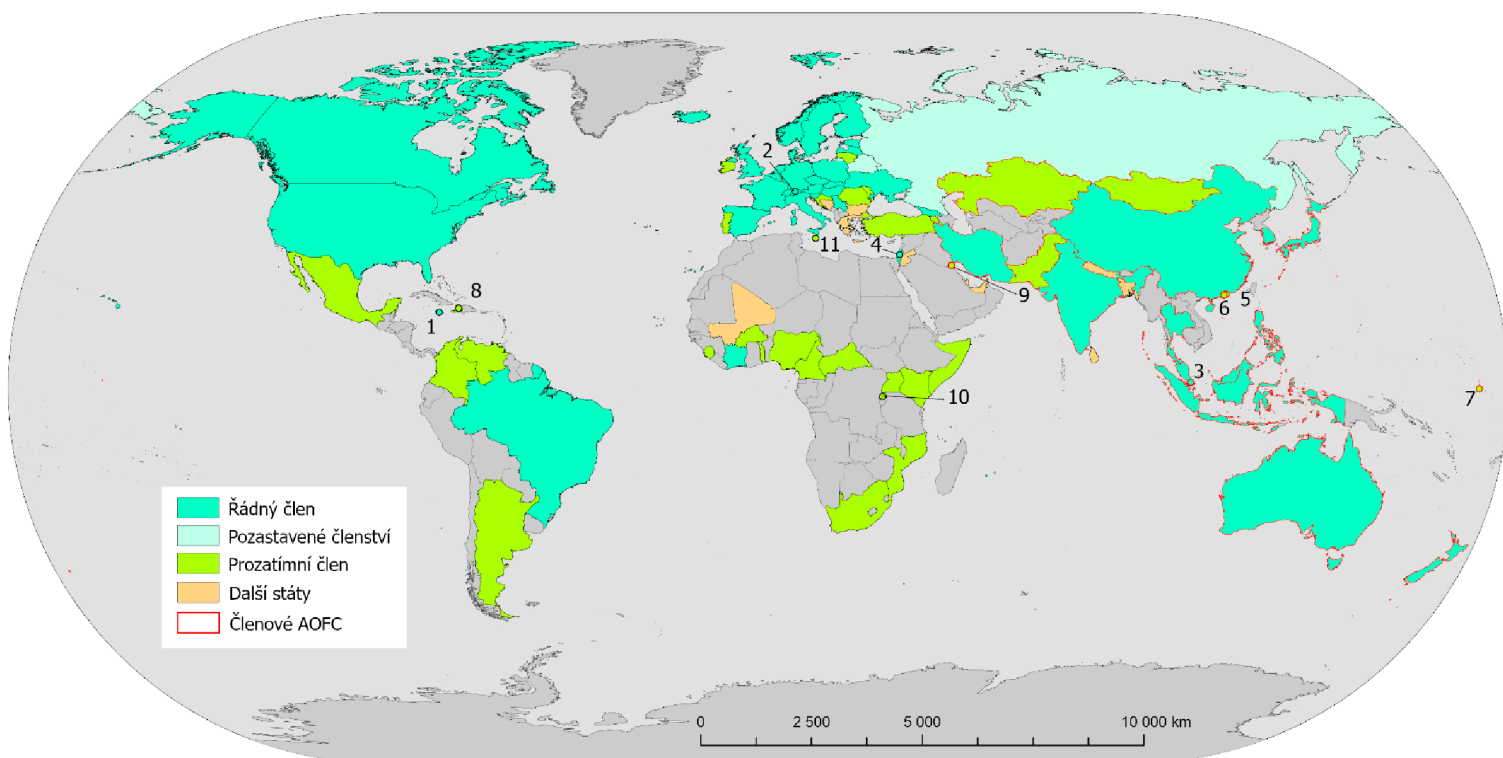
Obr. 2: Členské země IFF podle roku přistoupení k 28. 2. 2023.

Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta; Nečlenská země IFF = území, které není členem IFF

Zdroj: IFF (2023a); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

4.1.2 Členská základna IFF v roce 2023

V současné době má IFF 78 členů, z nichž 45 má řádné členství a 33 prozatímní členství. Všechny členské země jsou zobrazeny na mapě v obrázku 3 a příloze 5. Pozastavené členství z důvodu války na Ukrajině mají v současné době Rusko a Bělorusko, které se nesmějí účastnit mezinárodních akcí pořádaných IFF (IFF 2022a). Nejpočetněji zastoupeným světadílem je Evropa, kterou zastupuje 33 členských federací – 26 řádných a 7 prozatímních členů. Asijské florbalové federace jsou zastoupeny 20 členy – 12 řádnými a 8 prozatímními. Třetím nejpočetněji zastoupeným světadílem je Afrika, jenž je zastoupena 1 řádným členem a 12 prozatímními členy. Severoamerický světadíl je zastoupen 5 členy – 3 řádnými a 2 prozatímními. Celkem 4 členové IFF pocházejí z Jižní Ameriky, jedná se o 1 řádného a 3 prozatímní členy. Nejméně zastoupeným světadílem je Austrálie s Oceánií se 3 členy, z nichž 2 jsou stálými a 1 provizorním členem. Členové z Asie a Oceánie jsou zároveň členy jediné konfederace zastupující světadíl – Florbalové konfederace Asie a Oceánie (AOFC), která sdružuje 19 zemí (chybí 4 země – Arménie, Gruzie, Izrael a Turecko) a organizuje Asijsko-Oceánský pohár v mužské a ženské kategorii⁴.

Obr. 3: Členské země IFF k 28. 2. 2023 s vyznačením členů AOFC

Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta

Zdroj: IFF (2023a); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

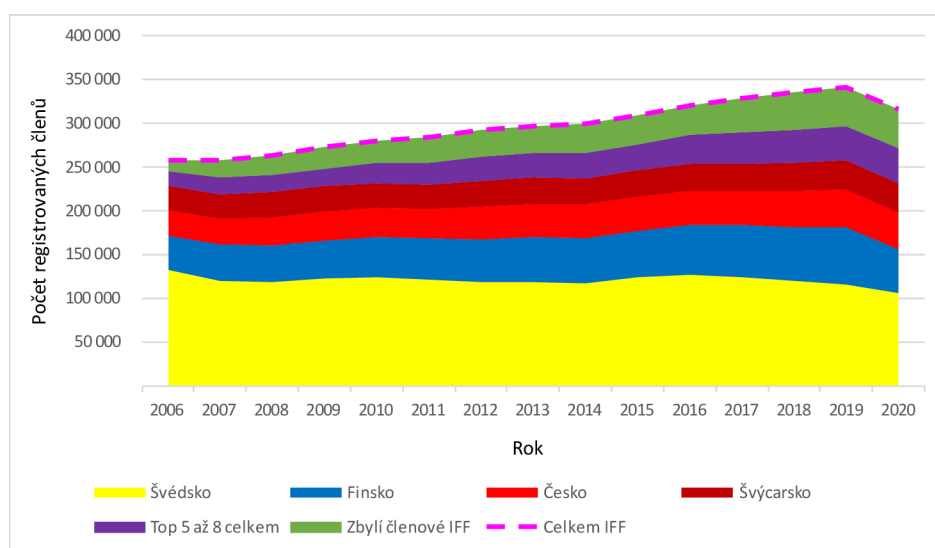
⁴ Jedná se o soutěž pro všechny členské země AOFC a lze ji považovat za Mistrovství Asie a Oceánie.

4.2 Členské a klubové základny jednotlivých federací IFF

Následující podkapitola se zaměří na členské základny jednotlivých národních federací. Ve statistikách se pracuje pouze se řádně registrovanými členy, kterými se hráči stanou po splnění podmínek daných jednotlivými národními federacemi. Nejčastěji vyplněním registračního formuláře a odevzdáním na místě určeném národní federací. Taktéž je nakládáno s jednotlivými kluby, které musejí být členy své národní federace. IFF a další organizace či osoby se neustále snaží podporovat rozvoj florbalu v nových zemích. Vybrané projekty jsou obsaženy v příloze 6.

4.2.1 Členská základna registrovaných hráčů florbalu

Dle dostupných dat o počtu registrovaných členů z let 2006 až 2020, jenž jsou zobrazena v grafu na obrázku 4, můžeme říci, že celkový počet registrovaných hráčů florbalu od roku 2006 rostl. Ovšem roku 2020 dochází k výraznému poklesu, který lze přičíst celosvětové pandemii a celkové počty se dostávají na úroveň roku 2016. Největší měrou se na celkovém počtu registrovaných hráčů podílí Švédsko, které má v současnosti 1/3 všech registrovaných hráčů. Za Švédskem následuje Finsko, které má k roku 2020 přibližně o polovinu registrovaných hráčů méně než Švédsko. Česko na třetí pozici dosahuje přibližně 2/5 registrovaných hráčů v porovnání se Švédskem. Samostatně lze se Švédskem srovnat ještě Švýcarsko, které má v porovnání se Švédskem pouze 1/3 registrovaných hráčů. Zbylé země nemá smysl samostatně porovnávat, proto byly rozděleny do dvou skupin, které mají počet registrovaných obdobný jako Česko. První skupinu tvoří Německo, Norsko, Dánsko a Slovensko, což jsou státy, které mají počet registrovaných hráčů okolo hranice 10 tisíc a v absolutním žebříčku by se umístily na 5. až 8. místě. Druhou skupinu tvoří 62 zbylých členů IFF, u kterých jsou dostupná potřebná data (u 8 dalších nejsou).

Obr. 4: Vývoj počtu registrovaných hráčů florbalu v letech 2006 až 2020⁵

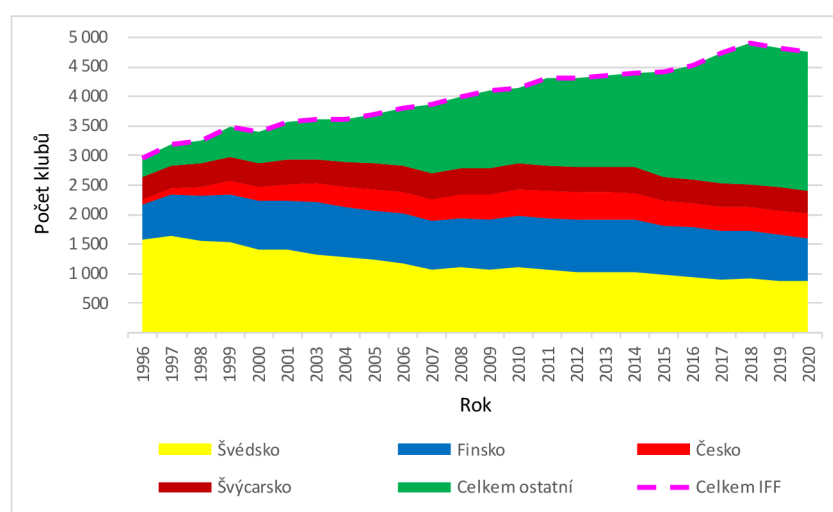
Zdroj: IFF (2020c); vlastní zpracování

⁵ Data jsou dostupná pro 70 členských zemí IFF z celkových 78.

Pokud se zaměříme na období let 2009 až 2020, které vychází se strategické vize IFF pro stejné období, zjistíme, že počet členů v největších národních florbalových zemích rostl s výjimkou Švédska, které ztratilo 14 % (17 147) svých členů. Nejvyšší relativní nárůst mezi největšími zeměmi zaznamenalo Slovensko, které ve zmíněném období navýšilo počet členů na 330 % původní členské základny. Absolutně nejvíce členů přibylo Česku - 8 252. Mimo největší země zaznamenal nejvyšší relativní nárůst svých členů Írán na 2 468 %, Kamerun 1 141 % a Indonésie na rovných 1 000 %. Mezi 10 nejvýše postavenými zeměmi najdeme především florbalově rozvojové země. Nejvíce hráčů ubylo v Maďarsku (59 %) a shodně 77 % v USA a Portugalsku.

4.2.2 Klubová základna členských zemí IFF

Klubovou základnu IFF můžeme analyzovat od roku 1996 a s výjimkou mírných poklesů v letech 2000, 2019 a 2020, které můžeme vidět v grafickém zobrazení na obrázku 5, lze říci, že počet klubů se soustavně zvětšuje s výjimkou mírného poklesu v posledních letech. Poslední pokles v roce 2020 lze přisoudit celosvětové pandemii. Zatímco v prvním sledovaném roce tvořilo většinu klubů především trio zemí Švédsko, Finsko a Švýcarsko, tak v současnosti se k těmto zemím přidalo Česko. Početně jsou kluby srovnatelné v uvedených 4 zemích a zbylých 64 zemích, pro které jsou dostupná potřebná data (pro 10 zemí data chybí). V současnosti je nejvíce klubů provozovaných ve Švédsku, kde ovšem počet klubů setrvale klesá. Ve zbylých třech uvedených zemích počet klubů oproti roku 1996 vzrostl. Svého maximálního počtu klubů dosáhly okolo roku 2010 a od této doby jejich počet klesá. Oproti tomu roste počet klubů ve zbylých státech, který koresponduje s jejich postupným přibíváním do IFF. Přesné důsledky úbytku klubů se nepodařilo dohledat, ale ze zkušeností lze říci, že tento jev může souviset se snahou jednotlivých klubů vytvořit co nejsilnější klub, a proto menší kluby často zanikají nebo se spojují s většími konkurenty ve svém okolí.

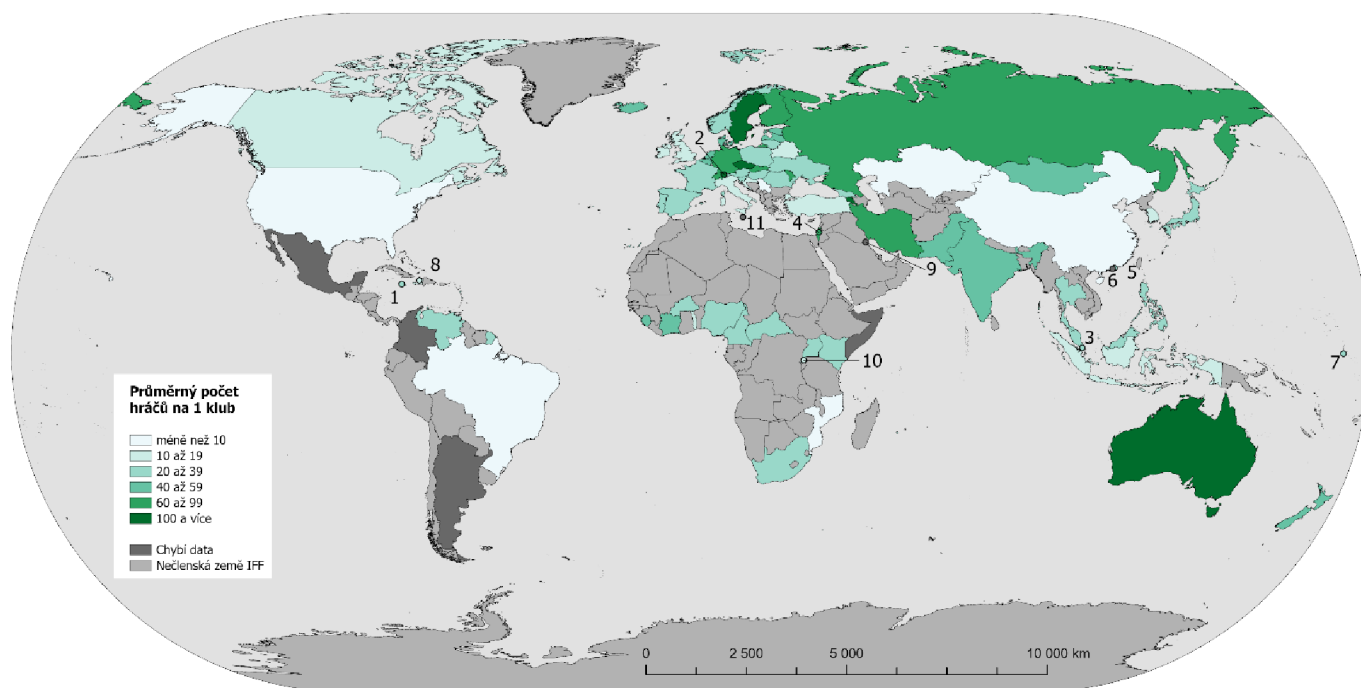
Obr. 5: Vývoj počtu klubů v letech 1996 až 2020 celkem ve všech členských zemích IFF⁶

Zdroj: IFF (2020d); vlastní zpracování

⁶ Data jsou dostupná pro 68 členských zemí IFF z celkových 78.

4.2.3 Průměrný počet registrovaných hráčů na 1 klub ve členských zemích IFF

Pro porovnání jednotlivých národních federací použijeme přepočtení hráčů na jeden klub v dané členské federaci. Hodnoty všech členských zemí IFF jsou zobrazeny v kartogramu na obrázku 6 a příloze 7. Zobrazují údaje pro 71 členských zemí, pro které jsou dostupné a 7 zemí (zbývajících do plného počtu členů IFF), pro které dostupné nejsou. Celkem 5 zemí má na 1 klub 100 a více členů. Patří mezi ně Švédsko, Česko, Arménie, Lichtenštejnsko a Austrálie. U tří posledně jmenovaných zemí je tento ukazatel značně zkreslený, protože tyto země mají malý počet klubů, což většinou znamená, že v celé zemi je jen několik málo míst, kde se provozuje florbal na úrovni vyžadující registraci klubů a hráčů. Průměrně by na jeden klub mělo připadat přibližně 65 hráčů, což splňuje pouze 10 států. Naopak zbývajících 61 se nachází pod tímto průměrem. Nejvíce zemí se nachází ve skupině mající průměrně na jeden klub 20 až 39 hráčů. Těchto zemí je celkem 28. V poslední skupině států, která představuje státy mající průměr hráčů na klub menší než 10 je celkem 6 zemí. I v tomto případě může dojít ke zkreslení údajů, protože některé národní federace uvádějí vysoký počet klubů, který nekorresponduje s počtem registrovaných hráčů. Tyto statistické nedostatky velmi ovlivňují výslednou podobu uvedeného kartogramu, ale jedná se o oficiální údaje prezentované na příslušné webové stránce.

Obr. 6: Počet hráčů na 1 klub v jednotlivých národních federacích IFF k roku 2020⁷

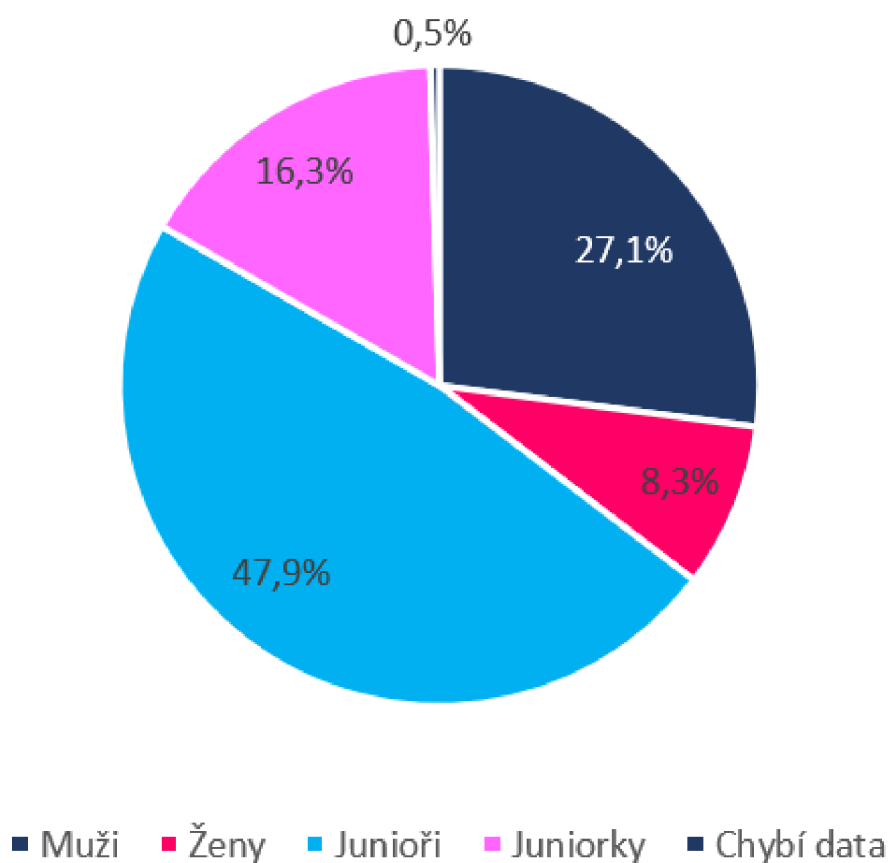
Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta; Nečlenská země IFF = území, které není členem IFF

Zdroj: IFF (2020c, 2020d, 2023a); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

⁷ U uvedených zemí nejsou údaje k roku 2020, ale k roku uvedenému v závorce: Kanada (2019), Irsko (2014), Rumunsko (2013), Sierra Leone (2014), Kazachstán (nedatováno), Kiribati (nedatováno), Středoafriická republika (nedatováno) a Togo (nedatováno).

4.2.4 Struktura hráčské základny IFF z hlediska věku a pohlaví

Následující část se zaměřuje na strukturu členské základny z pohledu věku a pohlaví. Bohužel, ne všechny členské národní federace mají potřebné údaje aktuální a uvedené na webových stránkách IFF, které slouží jako zdroj dat (údaje potřebné pro výpočet má uvedeno 64 národních federací). Z dostupných dat znázorněných v obrázku 7 můžeme zjistit, že téměř 2/3 členské základny jsou tvořeny hráči, kterým je méně než 19 let a zbývající 1/3 tvoří členové starší 19 let. Mužská složka je tvořena 75,0 % všech členů, zbývajících 24,6 % jsou ženy. Nejpočetnější členskou skupinou jsou junioři, kteří tvoří téměř polovinu všech registrovaných členů. Následují muži zastoupení 27,1 % členů. Třetí nejpočetnější skupinou jsou juniorky se zastoupením 16,3 % členů. Nejméně početnou skupinou jsou ženy, které jsou zastoupeny 8,3 % členů. U 0,5 % členů nebylo možné určit, do které kategorie patří.

Obr. 7: Registrovaní členové IFF podle věkové kategorie k roku 2020⁸

Zdroj: IFF (2023a); vlastní zpracování

⁸ Jedná se o nejaktuálnější dostupné údaje, které jsou k dispozici dle zdroje IFF 2023a.

5 Úspěšnost zemí dle výsledků MS

Poměřování sil jednotlivých národních týmů začalo 28. října 1985, kdy na sebe poprvé narazily mužské výběry Švédska a Finska, které se utkaly i o den později. V následujících letech se přidalo k mezinárodním utkáním Švýcarsko a v roce 1992 Norsko. V roce 1994 měla IFF dostatek členských federací, proto bylo uspořádáno první Mistrovství Evropy (ME) mužů v Helsinkách, kterého se zúčastnilo celkem 8 národních týmů (v konečném pořadí: Švédsko, Finsko, Švýcarsko, Norsko, Rusko, Česko, Dánsko a Maďarsko). V následujícím roce 1995 se konaly ME v obou hlavních kategoriích mužů a žen. Mužského turnaje se zúčastnilo 10 evropských výběrů, ženského 9. Ovšem k evropským reprezentacím se přidalo v obou kategoriích Japonsko, což znamenalo konec pořádání ME a v následujících letech se začalo pravidelně pořádat Mistrovství světa mužů (sudé roky) a žen (liché roky). Juniorské kategorie (do 19 let) si na své MS musely ještě počkat do roku 2001 – první MS juniorů a roku 2004 – první MS juniorek. V současnosti se florbal podruhé v historii představil na Světových hrách (TWG) jako oficiální sport. Poprvé v roce 2017 v polské Vratislavi a podruhé v roce 2022 v americkém Birminghamu. Ovšem již v roce 1997 se florbal představil na TWG v Lahti jako ukázkový sport (IFF 2023g).

5.1 Základní poznatky o účastnících MS

V současné době se jakéhokoliv MS zúčastnilo 35 národních týmů ze 4 světadílů. Jedinými světadíly, které neměly své zastoupení na finálovém turnaji MS jsou Jižní Amerika a Afrika, která měla svého zástupce alespoň v kvalifikaci MS mužů v roce 2020 (Pobřeží Slonoviny). Jižní Amerika tedy zůstává jediným světadílem, jehož zástupce se doposud nezúčastnil kvalifikace MS. To by se v nejbližších letech mělo změnit, nejpravděpodobněji díky týmu Brazílie (IFF 2022d). Alespoň jednoho finálového turnaje se zúčastnilo 24 evropských, 7 asijských a 2 týmy ze Severní Ameriky a oblasti Austrálie s Oceánií. Pouze kvalifikace se zúčastnilo 6 národních týmů – 2 z Evropy, 2 z Asie a 1 z Afriky a Severní Ameriky. Finálového turnaje nebo kvalifikace MS se nikdy nezúčastnilo 37 týmů z celkového počtu 78 členských federací IFF. V nezúčastněných zemích převažují země africké (12), asijské (11), evropské (7), jihoamerické (4), severoamerické (2) a jedna země z Oceánie. Finálového turnaje se účastnily pouze členské federace, které mají řádné členství v IFF (35), kvalifikace pak dalších 6 řádných členů a 4 řádní členové se nikdy nezúčastnili žádného mezinárodního turnaje stejně jako všichni prozatímní členové.

5.2 Výsledky bodování a přehled účastí na MS

Následující podkapitoly se zaměří na přehled účastí a bodové zisky jednotlivých zemí na MS v letech 1996 až 2022. Uvedené časové období je hodnoceno jak celkově, tak i rozčleněné na 3 kratší období – 1996 až 2005, 2006 až 2015 a 2016 až 2022.

5.2.1 Výsledky bodování a přehled účastí na MS v letech 1996 až 2005

V prvním sledovaném období 1996 až 2005 se uskutečnilo celkem 14 MS – 5 v kategorii mužů a žen, 3 v kategorii juniorů a 1 v kategorii juniorek. Tento rozdíl je způsoben rozdílným začátkem konání MS v juniorských kategoriích, který byl popsán v předcházející kapitole. Celkem 7 zemí se zúčastnilo všech MS a alespoň jednoho turnaje se zúčastnilo 28 zemí. Ve výsledném bodování se na nejvyšších příčkách umístily země s dlouhou florbalovou tradicí, tedy Švédsko, Finsko a Švýcarsko. Nejdominantněji si počínala švédská mužská reprezentace, která vyhrála v daném období všech 5 MS. Jediné MS v kategorii juniorek se podařilo vyhrát Švédsku. Ve zbylých dvou kategoriích se týmy na nejvyšších příčkách prostrídaly, což je patrné z přílohy 8, která obsahuje jak statistiku účasti, tak bodové zisky jednotlivých zemí ve 4 kategoriích MS a celkem.

5.2.2 Výsledky bodování a přehled účastí na MS v letech 2006 až 2015

Ve druhém sledovaném období 2006 až 2015 se uskutečnilo 20 MS rozložených rovnoměrně mezi jednotlivé kategorie a celkem se alespoň jednoho MS zúčastnilo 30 zemí, z nichž 7 zemí se zúčastnilo všech turnajů a 2 země 19 turnajů MS. Na třech nejvyšších příčkách se umístily stejné země jako v předchozím období, ale od 4. místa níže dochází k přesunům mezi pozicemi oproti předchozímu období. V tomto období byla opět nejdominantnější reprezentace ze Švédska tentokrát v ženské kategorii. V ostatních kategoriích nebyla žádná z reprezentací s plným bodovým ziskem, což značí, že docházelo ke změnám v konečném pořadí MS. Kompletní přehledy účasti a bodových zisků jsou uvedeny v příloze 9.

5.2.3 Výsledky bodování a přehled účastí na MS v letech 2016 až 2022

V posledním sledovaném období 2016 až 2022 se uskutečnilo 14 MS – 4 v kategoriích mužů a juniorek a 3 v kategorii žen a juniorů. Rozdíl je způsoben střídáním jednotlivých ročníků MS v sudých a lichých letech – MS v roce 2023 se budou teprve konat. Všechny MS v daném období se zúčastnilo 8 zemí a celkem se alespoň jednoho turnaje MS zúčastnilo 25 zemí. Švédsko a Finsko se ve výsledném pořadí drží na dvou nejvyšších příčkách, ale oproti předchozím dvěma obdobím se na třetí příčku posunulo Česko. I na nižších příčkách došlo ke změnám oproti předchozím obdobím. Jednou z nejvýraznějších je propad Norska. Nejúspěšnějším týmem se stala stejně jako v předchozím období švédská ženská reprezentace, která vyhrála všechny tři MS ve sledovaném období, což se v jiné kategorii nikomu nepovedlo. Poprvé se také podařilo vyhrát dílčí bodování jedné z kategorií někomu mimo dvojici Švédsko a Finsko, protože juniorskou kategorii mužů vyhrálo Česko. Kompletní výsledky jsou obsaženy v příloze 10.

5.2.4 Celkové výsledky a přehled účastí na MS

Od roku 1996 do současnosti se uskutečnilo celkem ve všech kategoriích 48 závěrečných turnajů MS – 14x muži, 13x ženy, 11x junioři a 10x juniorky. Pouze 6 národních týmů se zúčastnilo všech MS – Česko, Švédsko, Finsko, Švýcarsko, Německo a Lotyšsko. Norsko mohlo být sedmým týmem se 100 % účastí, ale vzhledem k pandemickým omezením se norští junioři a juniorky nezúčastnili svých MS v roce 2021 – hrány všechny 4 kategorie MS, kvůli přeložení z předchozího roku. Celosvětová pandemie ovlivnila i MS ve florbale jak zmíněným přeložením, tak především možností jednotlivých zemí se MS vůbec zúčastnit. Nejvíce dotčené byly asijské země, Severní Amerika a Austrálie, ve kterých panovala přísná protipandemická opatření (nebo jiná omezení – dopravní, finanční), jenž znemožnila účast jednotlivých národních týmů, především na MS juniorských kategorií – pouze účastníci z Evropy. Nejvyšší účast národních družstev má MS v elitní mužské kategorii – od roku 1996 se zúčastnilo 33 zemí, následují MS v elitní ženské kategorii a juniorech, kterých se zúčastnilo celkově 26 družstev. Nejméně účastníků připadá na MS v kategorii juniorek – 22 účastníků.

Počty účastí v jednotlivých kategoriích a výsledné hodnocení na základě proběhlých MS je zobrazeno v tabulce 1. Výsledné bodové pořadí je ovlivněno počtem účastí na MS, a proto se na předních příčkách objevují pouze země s plným počtem účastí, což narušuje pouze Norsko na 6. místě. Nejvýše postavenou zemí mimo Evropu je Japonsko na 14. místě, za kterou následují zástupci dalších světadílů – Austrálie, Kanada a USA. Na nejvyšších příčkách k žádnému překvapení nedošlo a s náskokem 530 bodů před Finskem zvítězilo Švédsko, třetí místo zaujalo Švýcarsko a čtvrté Česko. Za největší překvapení lze označit Rusko a Maďarsko, které se v posledních letech mnoha mezinárodních akcí nezúčastnily, ale přesto drží poměrně vysoké pozice v konečném bodování.

Tab. 1: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 1996 až 2022 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

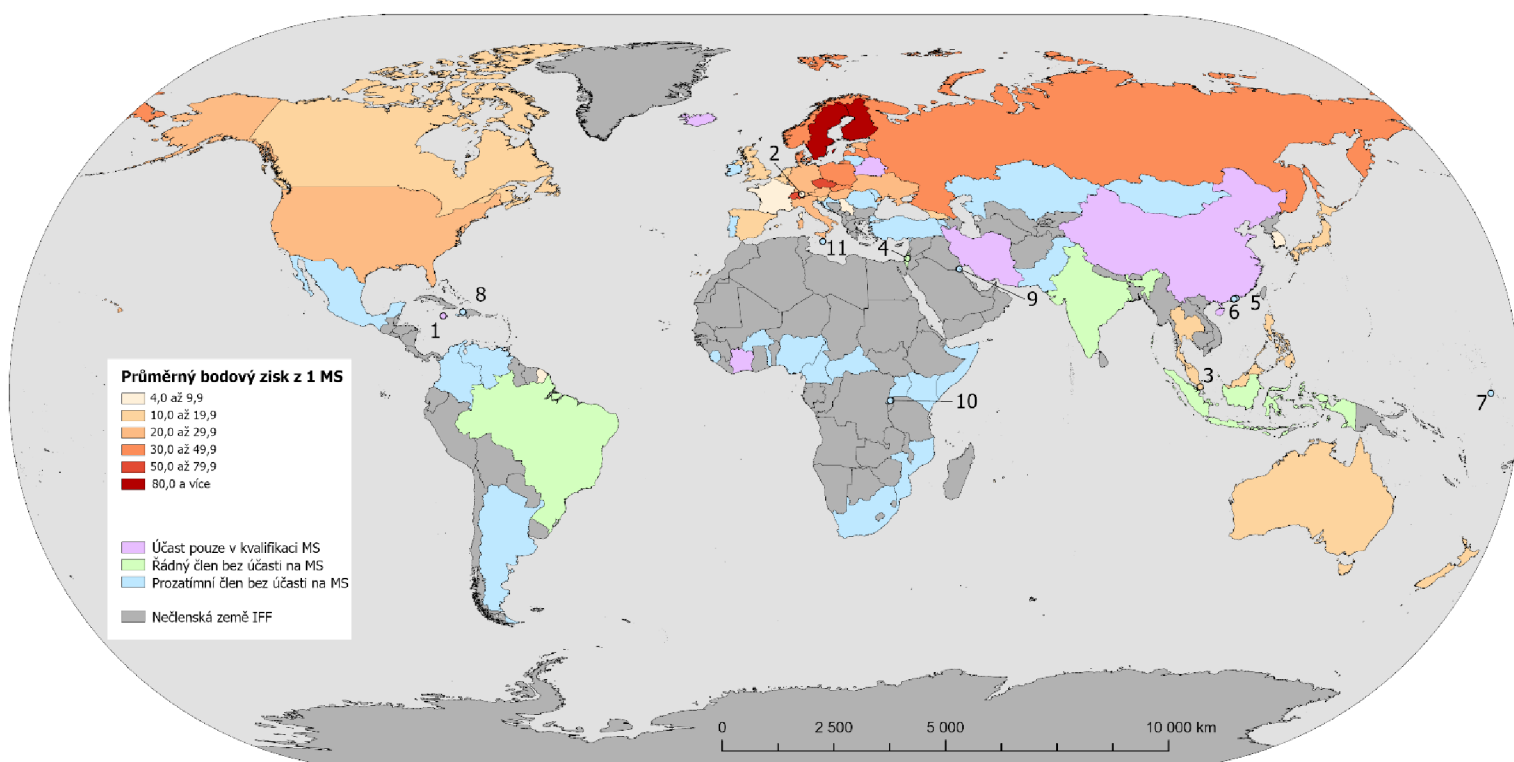
Účastník MS	Muži účasti	Muži body	Ženy účasti	Ženy body	Junioři účasti	Junioři body	Juniorky účasti	Juniorky body	CELKEM ÚČASTI	CELKEM BODY
Švédsko	14	1 320	13	1 200	11	930	10	920	48	4 370
Finsko	14	1 140	13	1 020	11	880	10	800	48	3 840
Švýcarsko	14	795	13	870	11	670	10	605	48	2 940
Česko	14	756	13	607	11	700	10	560	48	2 623
Lotyšsko	14	551	13	514	11	486	10	354	48	1 905
Norsko	14	589	13	549	10	375	9	342	46	1 855
Německo	14	457	13	388	11	287	10	298	48	1 430
Polsko	10	215	10	342	11	331	9	386	40	1 274
Dánsko	13	459	12	343	11	356	2	53	38	1 211
Slovensko	9	214	8	233	10	351	9	334	36	1 132
Rusko	10	316	10	340	6	163	5	136	31	955
Estonsko	14	390	4	78	10	257	0	0	28	725
Maďarsko	7	131	7	126	9	190	8	227	31	674
Japonsko	10	153	12	245	8	126	1	18	31	542
Austrálie	11	177	11	222	4	70	2	34	28	503
Kanada	10	181	3	46	6	114	5	109	24	450
USA	8	152	9	207	3	50	2	37	22	446
Rakousko	6	136	4	109	3	62	6	120	19	427
Singapur	12	182	10	204	1	22	0	0	23	408
Itálie	5	128	4	61	2	32	1	20	12	241
Nizozemsko	4	62	5	87	3	55	0	0	12	204
Thajsko	4	74	3	52	0	0	1	20	8	146
Slovinsko	4	62	0	0	3	66	0	0	7	128
Španělsko	4	36	2	26	2	36	0	0	8	98
Velká Británie	5	71	1	15	0	0	0	0	6	86
Nový Zéland	0	0	0	0	1	15	2	38	3	53
Gruzie	1	2	0	0	1	15	1	24	3	41
Malajsie	2	13	2	27	0	0	0	0	4	40
Jižní Korea	3	23	1	15	0	0	0	0	4	38
Filipíny	2	34	0	0	0	0	0	0	2	34
Belgie	2	13	0	0	1	20	0	0	3	33
Ukrajina	0	0	0	0	0	0	1	20	1	20
Francie	3	19	0	0	0	0	0	0	3	19
Srbsko	1	5	0	0	0	0	0	0	1	5
Lichtenštejnsko	1	4	0	0	0	0	0	0	1	4

Zdroj: IFF (2023e); vlastní zpracování

Poznámka: Pořadí jednotlivých zemí je určeno z bodů ve sloupci CELKEM BODY.

5.3 Výsledky hodnocení zemí na základě výsledků MS – průměrný zisk na 1 účast

Pro větší objektivnost lze výsledné hodnocení přepočítat na průměrný zisk na jednu účast, jehož výsledky jsou znázorněny v mapě na obrázku 8 a v příloze 11. Na čtyřech nejvyšších a třech nejnižších příčkách se nic nezměnilo, ale v následném pořadí došlo alespoň k drobným změnám. Největší posun zaznamenala reprezentace Ukrajiny, která se posunula vpřed o 15 příček, naopak největší propad zaznamenal národní tým Japonska s posunem o 10 míst níže.

Obr. 8: Průměrný bodový zisk na 1 účast na finálovém turnaji MS

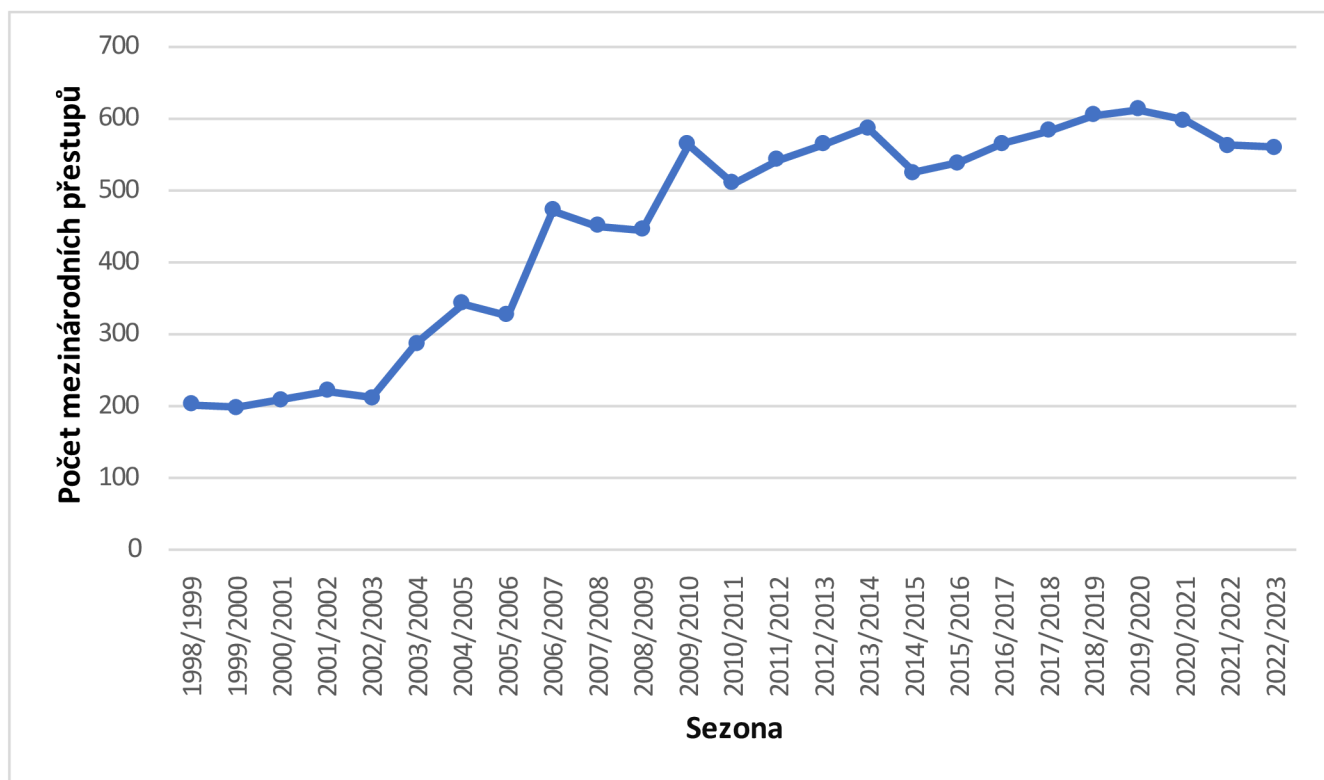
Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta; Nečlenská země IFF = území, které není členem IFF

Zdroj: IFF (2023e); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

6 Analýza mezinárodních přestupů

6.1 Vývoj počtu mezinárodních přestupů v jednotlivých sezonách

V grafu na obrázku 9 můžeme vidět vývoj počtu mezinárodních přestupů (MP) za jednotlivé sezony počínaje sezonou 1998/1999 a konče aktuální sezonou 2022/2023. V prvních pěti sledovaných sezonách se počet MP pohyboval na hranici 200 za jednu sezonu. První velký zlom je pozorovatelný v sezoně 2002/2003, kdy se počet MP zvýšil mezisezonně o 75 přestoupivších hráčů a pokračoval i v následující sezoně, kdy se zvýšil o dalších 56 na celkových 342 MP za sezonu 2004/2005, pak následoval mírný pokles. Nejvyšší mezisezonní nárůst MP oproti předcházející sezoně je v grafu patrný v sezoně 2006/2007, opět následovaný mírným poklesem v dalších dvou sezonách, po kterých přišel druhý významný nárůst MP, následovaný dalším poklesem. Od tohoto poklesu počet MP opět roste. Nejvýznamnější pokles je patrný v sezoně 2014/2015, od které ovšem počet MP roste až do začátku pandemie v roce 2020. Pandemie má za následek mírný pokles v letech následujících, který ovšem není tak velký, jak bychom očekávali a lze to vysvětlit jednoduchým způsobem. V některých zemích byly soutěže přerušeny a hráči nemohli hrát, ale v jiných zemích soutěže pokračovaly, proto se velké množství především elitních hráčů rozhodlo vyzkoušet zahraniční angažmá. Toho bylo možné docílit pouze přes MP. Největší počet MP za sezonu proběhl v sezoně 2019/2020.

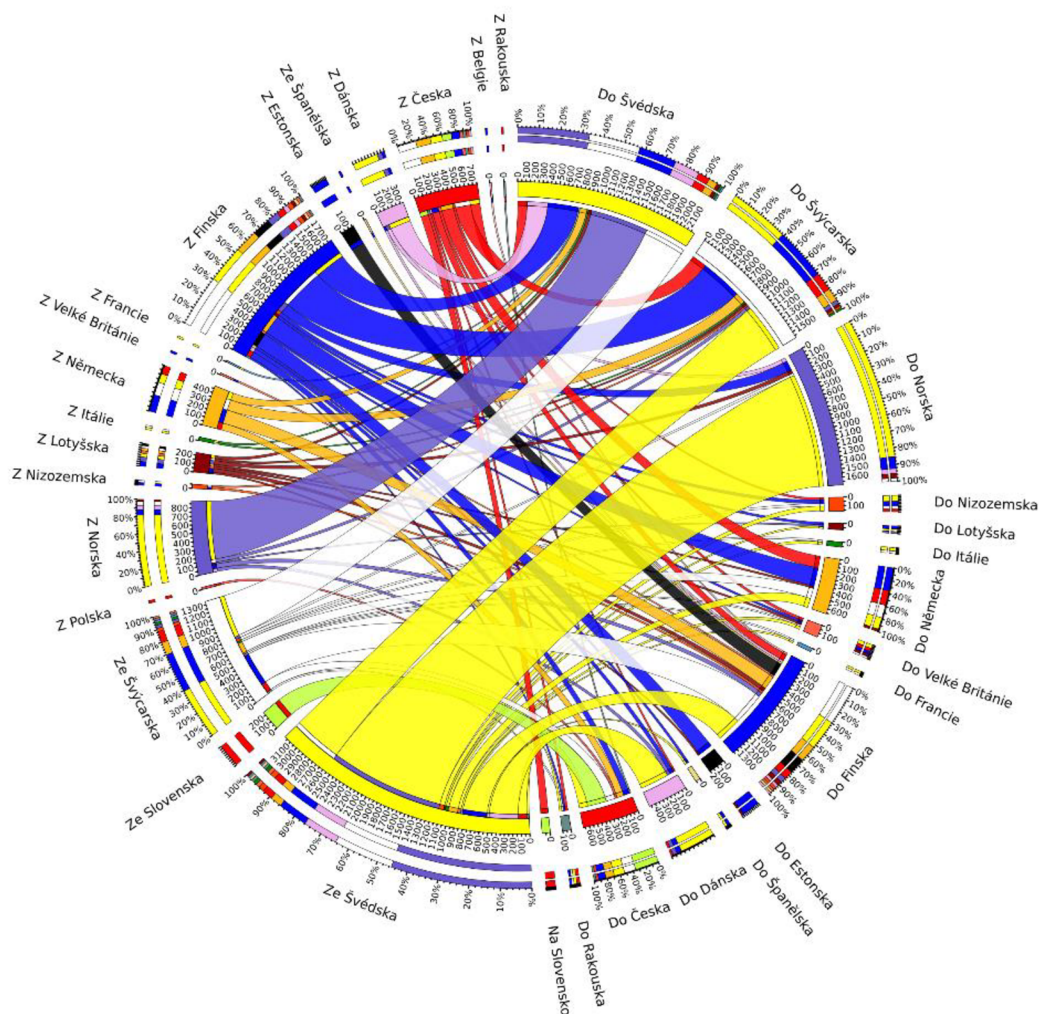

Obr. 9: Počet mezinárodních přestupů od sezony 1998/1999 do sezony 2022/2023 za jednotlivé sezony

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); vlastní zpracování

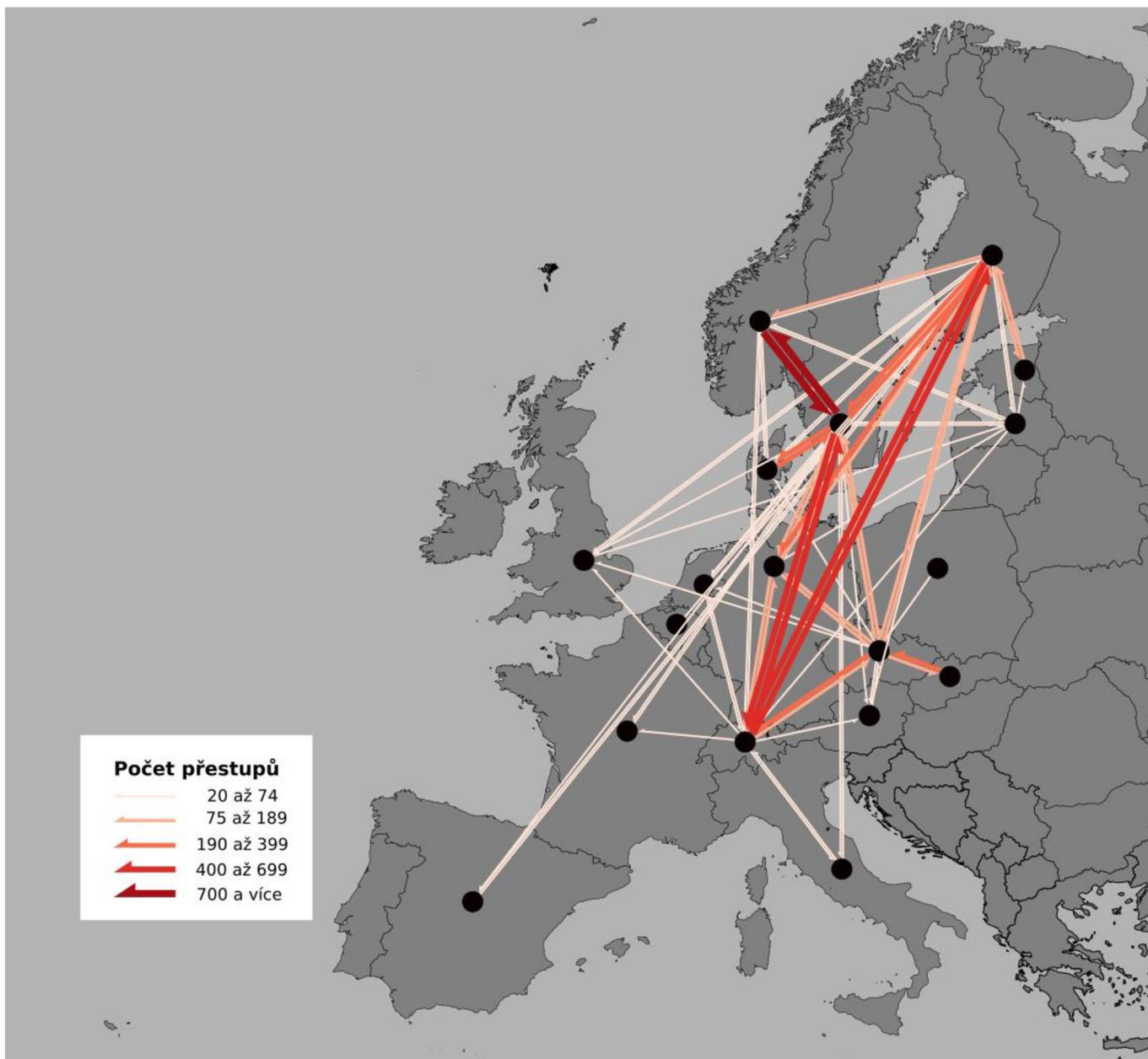
6.2 Nejvýznamnější migrační trasy v Evropě

Od roku 1998 řádně proběhlo 11 194 MP, u kterých se podařilo zjistit počáteční i koncovou zemi daného MP, k čemuž bylo potřeba 426 migračních tras, jenž lze rozdělit do dvou základních skupin – čistě evropské a počínající (končící) mimo Evropu. Nejprve se zaměříme na přestupy proběhlé pouze v Evropě, které jsou znázorněny v kruhovém grafu na obrázku 10, příloze 12 a zobrazeny v mapě na obrázku 11. V grafu a mapovém výstupu jsou pro větší přehlednost zobrazeny pouze trasy, na kterých proběhlo minimálně 20 MP. V rámci Evropy proběhlo 11 004 MP na celkem 361 migračních trasách. Převážná část těchto přestupů měla jednu základní charakteristiku – směřovaly (vyšly) ze čtyř nejúspěšnějších florbalových zemí na základě výsledků MS, což jsou Česko, Švédsko, Finsko a Švýcarsko. Celkem tak proběhlo 10 049 MP na 156 přestupních trasách, které směřovaly (vyšly) ze čtyř zmíněných zemí. Zbývajících 955 MP proběhlo na 205 trasách, které nezačínaly (nekončily) ve čtyřech uvedených zemích. Nejvíce evropských přestupů se uskutečnilo na trase mezi Švédskem a Norskem, kde se událo celkem 1442 MP, na opačné trase 731 MP.

Obr. 10: Nejčastější trasy MP na evropském světadílu v letech 1998 až 2023

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); vlastní zpracování

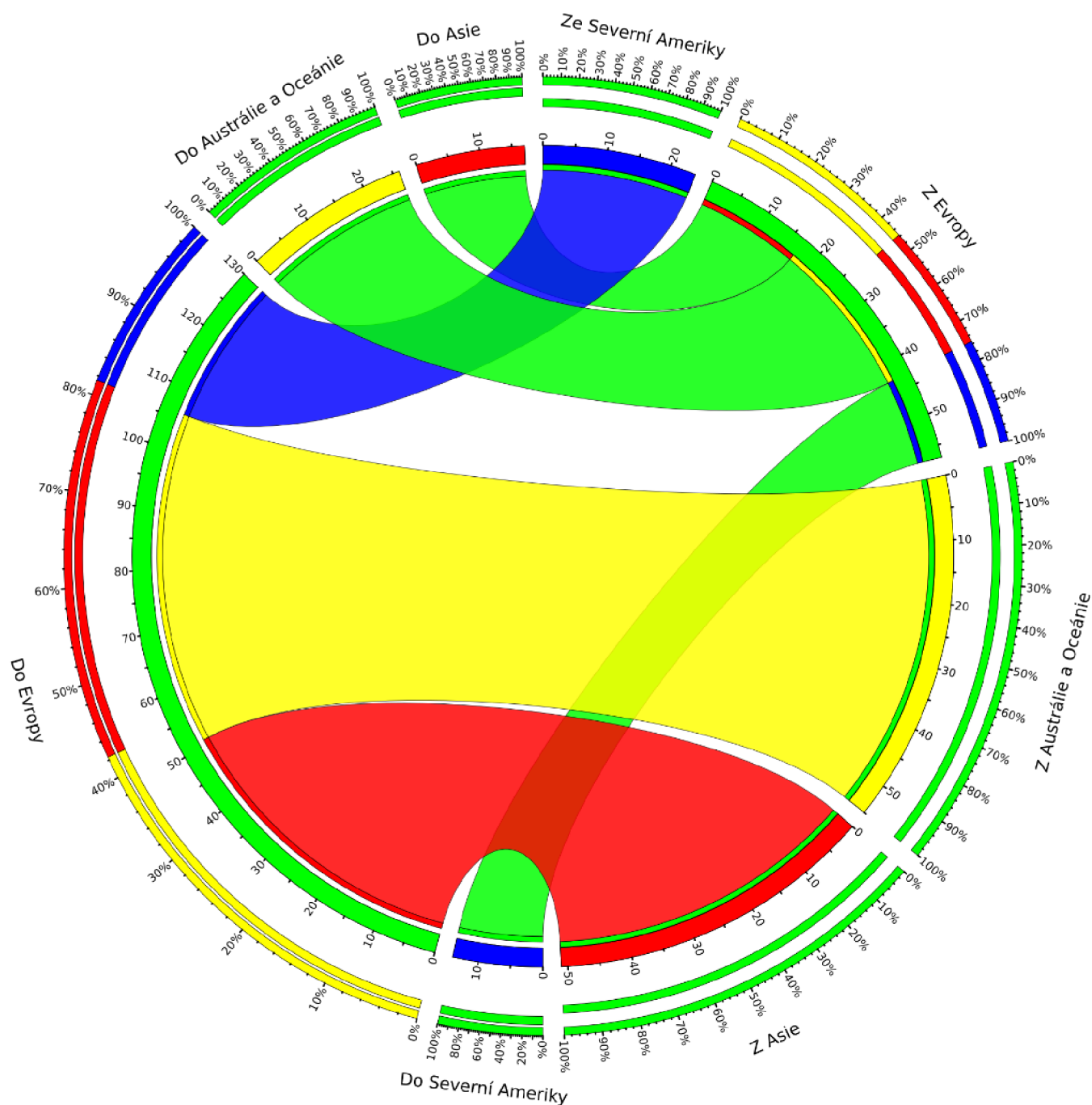
Obr. 11: Mapa nejčastějších tras MP na evropském světadílu v letech 1998 až 2023

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

6.3 Migrační trasy mezi světadíly a mimoevropské migrační trasy

Celkově 187 hráčů využilo MP k přestupu do evropských klubů nebo naopak do klubů na jiných světadílech s využitím 63 přestupních tras. Na trasách směřujících z Evropy na jiné světadíly se uskutečnilo celkem 57 MP, z nichž 26 směřovalo do Austrálie a Oceánie, 17 do Asie a 14 do Severní Ameriky. Zbýlých 130 MP směřovalo z jiných světadílů do Evropy. Jednalo se o 55 přestupů z Austrálie a Oceánie, 51 z Asie a 24 ze Severní Ameriky. Nejvíce MP na jedné trase se uskutečnilo mezi Austrálií a Švýcarskem (17), Austrálií a Švédskem (12) a Švédskem a Austrálií (10), což jsou zároveň jediné trasy, na kterých proběhlo více než 10 MP mezi světadíly. Na 7 trasách proběhlo více než 5 MP, na 25 trasách proběhlo více než 1 MP a na zbylých 28 trasách proběhl

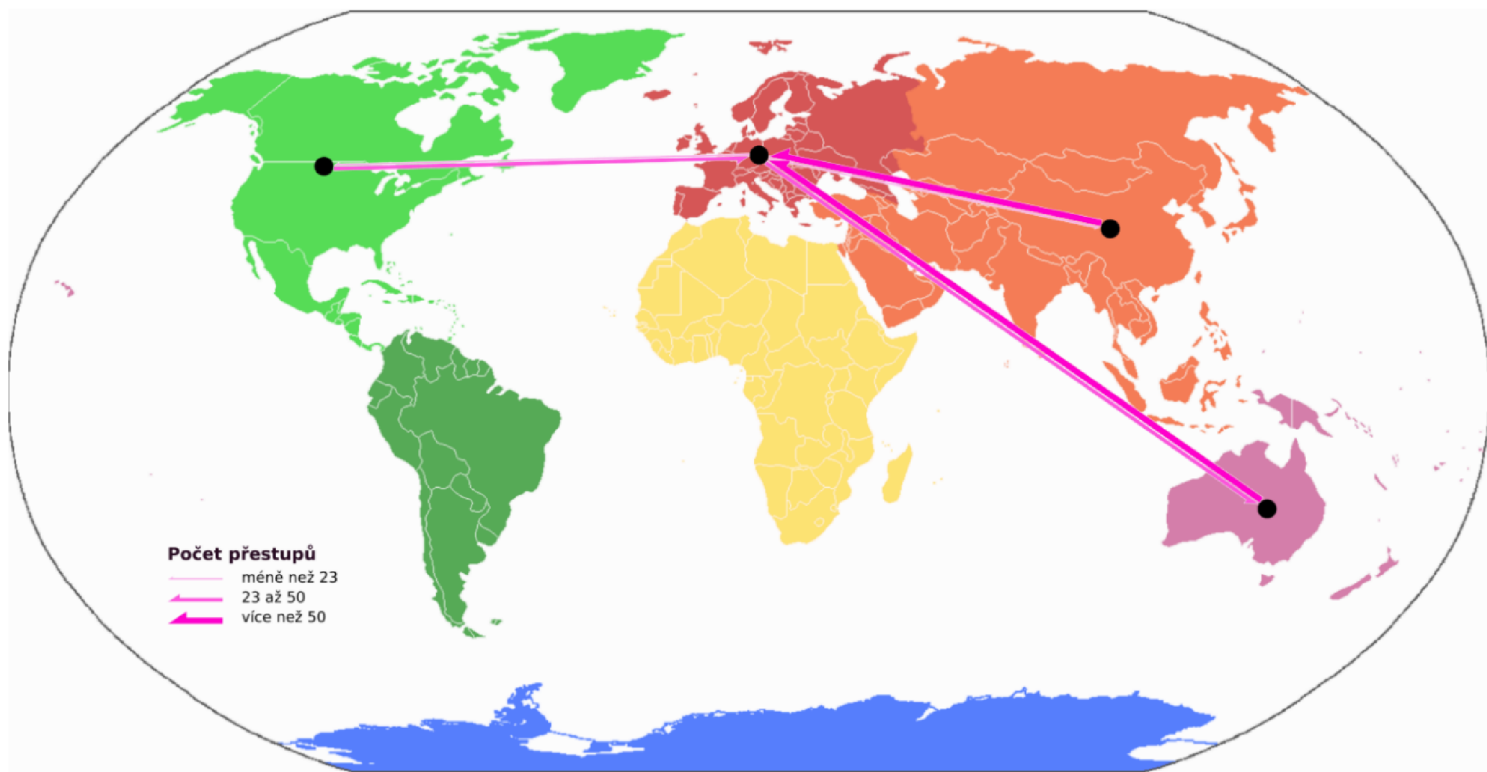
pouze 1 MP. Trasy mezi jednotlivými světadíly jsou znázorněny v obrázcích 12 a 13 níže a konkrétní přestupní trasy v příloze 13.

Obr. 12: Trasy všech MP s počátkem nebo koncem mimo Evropu v letech 1998 až 2023

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); vlastní zpracování

Pouze 3 MP se uskutečnily kompletně mimo evropský světadíl, k čemuž bylo zapotřebí 2 migračních tras, které směřovaly z Japonska do Singapurů a zpět. U 73 MP se nepodařilo zjistit výchozí nebo koncovou zemi, proto nemohly být dále zohledňovány ve výpočtech.

Obr. 13: Trasy všech MP s počátkem nebo koncem mimo Evropu v letech 1998 až 2023.

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); PŘÍSPĚVATELÉ WIKIPEDIE – Cogito ergo sumo (2022): Continents vide couleurs.png [CC BY-SA 3.0.; upraveno]; vlastní zpracování

7 Zhodnocení výsledků a závěr

V následující kapitole jsou výsledky této práce konfrontovány s podobnými pracemi, které se zaměřily na florbal ve světě, hodnocení zemí na základě výsledků sportovních soutěží a migraci sportovců.

Ve svých Strategických plánech na roky 2009 až 2020 měla IFF stanoveno několik cílů (IFF 2008). Nejbližší celkovému naplnění byl vzrůstající počet registrovaných členů v hlavních florbalových zemích, který ovšem zhatil značný úbytek členů ve Švédsku. Většina florbalově rozvíjejících se zemí zaznamenala nárůst počtu členů s výjimkou několika málo zemí, ve kterých došlo k úbytku členů. Zbylé cíle se nepodařilo naplnit, protože IFF měla 72 členských zemí (celkem 78), 1 federaci zastupující světadíl, účastníky MS ze 4 světadílů a florbal je na programu pouze Světových her. Ve stejném dokumentu pro období 2021 až 2032 má IFF další cíle (IFF 2020a). Vzhledem k tomu, že z tohoto období uplynulo přibližně 2 a půl roku, můžeme se podívat alespoň na to, jaká je startovní pozice k naplnění cílů. V současnosti lze říci, že IFF má top 4 země z 1 světadílů, které si pravidelně dělí medaile na MS. Do dnešní doby si semifinále MS zahrálo celkem 9 národních týmů, tudíž pokud budeme počítat se všemi MS od roku 1996 do současnosti, tak je tento cíl splněn, ale pokud bychom se zaměřili pouze na roky 2021 a 2022, tak zjistíme, že v těchto letech si semifinále MS zahrály pouze 4 země. V současnosti má 5 zemí více než 10 tis. členů a další 3 země mají reálnou šanci v nejbližších letech na tuto hranici dosáhnout. Celkově má IFF 316 688 členů s průměrným meziročním přírůstkem 4 170, který podle dostupných dat zaznamenal v posledním roce značný pokles. Ženská složka je v současnosti zastoupena 24,6 % ze všech registrovaných hráčů.

Pokud porovnáme výsledky této práce s výsledky podobných prací, můžeme souhlasit s tím, že florbalovým centrem je Evropa, protože odtud pochází většina registrovaných hráčů florbalu, nejuspěšnější florbalové země a proběhla zde většina mezinárodních přestupů. Ve své práci z roku 2009 P. Němeček predikuje růst počtu členů v pobaltských zemích, Německu a Slovensku. Ve všech zmíněných zemích, s výjimkou Estonska, došlo k nárůstu počtu členů, proto lze s tvrzením souhlasit. Souhlasit lze i s tvrzením J. Zazubila, že hlavními florbalovými zeměmi jsou ČR, Švédsko, Finsko a Švýcarsko, a to na základě hodnocení výsledků MS, kde se uvedené země umístily na prvních 4 místech a počtu mezinárodních přestupů do těchto zemí.

Zbylé dvě části, kterým je věnována bakalářská práce, lze srovnat pouze s výzkumy provedenými na jiných sportovních odvětvích, protože florbalu se doposud žádný nevěnoval. Nejprve porovnáme země na základě hodnocení výsledků MS. Této problematice se věnovalo 5 prací, přičemž čtyři z nich hodnotily výsledky na základě stanoveného bodového systému. Pokud porovnáme absolutní hodnocení zemí na florbalovém MS, zjistíme, že výsledky na nejvyšších příčkách jsou velké, ale nedosahují takových rozdílů, jako práce M. Haladyho (2015)

a M. Frumara (2018), kde byly rozdíly především mezi 1. a 2. místem propastné. Pokud tedy srovnáme výsledky této práce s výsledky práce M. Haladyho (2013), která hodnotí úspěšnost evropských států v profesionálním fotbale, zjistíme, že z konečných výsledků lze využít pouze řádové rozdíly mezi nejvyššími příčkami, které dosáhly stovek bodů u obou prací. Absolutní konečné hodnocení ani přesné bodové rozdíly nemá smysl porovnávat z několika zásadních důvodů, mezi které patří především rozdílný bodový systém obou prací.

I přesto, že se migraci hráčů florbalu doposud nevěnovala žádná odborná práce, můžeme tyto výsledky porovnat s migrací hráčů v jiných sportech. Z výsledků této práce vyplývá, že pokud hráči florbalu zvolí přestup do jiné země, nejčastěji se jedná o zemi sousední (viz přestupy mezi Norskem a Švédskem) nebo florbalově vyspělejší, než ze které se rozhodli přestoupit (dominance přestupů do Česka, Švédska, Finska a Švýcarska). Snahu hráčů přestoupit do sportovně kvalitnější soutěže potvrzuje několik studií. Z fotbalového prostředí například studie P. Darbyho (2013), jenž studuje migraci ghanských fotbalistů, kteří ve většině případů zvolí cestu do Evropy nebo studie J. Maguira a R. Peartona (2000) věnující se původu hráčů na MS ve fotbale v roce 1998 s výsledkem, že ani jeden nigerijský hráč nehrál v domácí soutěži. Studie zaměřené na migraci sportovců často zkoumají počet zahraničních hráčů v dané soutěži, čímž se tato práce nezabývala, ale vzhledem k počtu MP v posledních letech a počtu registrovaných hráčů můžeme říci, že poměr zahraničních hráčů v jednotlivých soutěžích bude minimální, tedy nesrovnatelný s jinými sporty, protože dle R. Poliho a R. Bessona (2010) je v evropských fotbalových soutěžích 35,6 % zahraničních hráčů či podle jiné studie 40,4 % (Littlewood, Mullen a Richardson, 2011). Florbal v tomto poměru nelze srovnávat ani s hokejovou NHL, ve které bylo v roce 2010 45,5 % hráčů narozených mimo Kanadu (O'Connell 2015). V případě migrace do sousední země záleží na porovnávaném sportu, protože jednotlivé sporty se mezi sebou liší. V případě anglické Premier League je nejvíce hráčů ze zemí EU mimo země na Britských ostrovech – celkem 137, ale následuje 76 hráčů ze zemí z Britských ostrovů mimo Anglii (Storey 2011). Pokud se zaměříme na celou Evropu, tak zjistíme, že většina zahraničních hráčů pochází z Jižní Ameriky a Afriky, což vyplývá ze studie M. Littlewooda, Ch. Mullena a D. Richardsona (2011) a studie R. Poliho a R. Bessona (2010). V případě americké MLB pochází téměř 60 % zahraničních hráčů z regionu Střední Ameriky (Chen, Gunter a Zhang 2012). Studie věnující se americkému univerzitnímu sportu dospěla k závěru, že nejvíce zahraničních hráčů pochází z Kanady (Andris 2018). I jiné sporty tedy potvrzují, že sportovci často volí ke své sportovní migraci sousední země, či regiony. V případě zkoumání větších území s výjimkou jihoamerických fotbalistů.

Závěrem lze říci, že florbal je především evropským sportem čtyř zemí, které v aktuálním florbalovém světě dominují ve všech aspektech sledovaných v této práci. Za florbalově perspektivní pro další rozvoj můžeme označit Norsko, Dánsko, Německo a Slovensko. Z jiných světadílů můžeme za země s největším potenciálem označit Singapur a Japonsko z Asie a Pobřeží

Slonoviny, které sice nemá nejvyšší počet ani nárůst členů na africkém světadílu, ale jako jediná země se zúčastnila kvalifikace MS.

Práce měla za hlavní cíl obohatit stále rozvíjející se geografickou disciplínu – geografii sportu a přispět k poznání florbalu ve světě na základě zkoumaných oblastí, kterým se doposud žádná práce v českém geografickém prostředí nevěnovala, a to hodnocení zemí na základě výsledků MS a mezinárodních přestupů hráčů. Třetí část zaměřená na členské země IFF doplnila nové země (oproti předchozím pracím) a zkoumala nové oblasti, které doposud unikaly pozornosti geografů. Hlavní cíl práce se podařilo naplnit, ale je možné nacházet další oblasti, které by mohly přispět ještě k dokonalejšímu poznání florbalu ve světě.

8 Summary

This thesis aims to evaluate floorball in the world from the perspective of the sport's geography, to which the analysis of three selected areas should help. The first area to be analyzed is the International Floorball Federation (IFF) and its member countries, which will evaluate based on primary characteristics – the year each country joined the IFF, the number of registered members and clubs. The second analysis area is the results of the national teams at the World Championships and the ranking of each country based on these results in the four categories of the World Championships – men's, women's, men's U19, and women's U19. The third area examined is international transfers evaluated at the national level.

The data used in each analysis is publicly available on the IFF web portal. Unless otherwise stated, the data refer to the year 2020. The scoring system used in the second part of the thesis comes from the FIS Alpine World Cup scoring.

The International Floorball Federation currently has 78 members - 45 ordinary members and 33 provisional members. IFF member countries come from every continent except Antarctica. The highest representation has European members (33), Asian members (20), African members (13), and the Americas and the Caribbean represent nine members. Australia and Oceania members have the lowest representation with three members. Most IFF members from Asia and Australia with Oceania are part of the Asia-Oceania Floorball Confederation (AOFC), which has 19 members overall and is the only continental floorball federation. The number of registered floorball players has been increasing overall, except for the 2020 covid year, which saw a decline in players. Sweden, Finland, Czechia, and Switzerland have the most registered floorball players. These four countries account for a significant share of the total number of registered players. Only one of these countries, Sweden, has seen a decline in registered players outside of the pandemic years. The number of floorball clubs worldwide is increasing and is related to the gradual increase of new IFF members. Sweden, Finland, Czechia, and Switzerland have the most floorball clubs. While the number of clubs in these countries was almost equal to the number of all clubs in 1996, the number of clubs in these countries decreased in 2020, but the total number of all floorball clubs has increased. Sweden (121), Armenia (120), Liechtenstein (105), Czechia (100), and Australia (100) have the highest average number of players per floorball club. In terms of gender and age, men under 19 (47.9 %), men over 19 (27.1 %), women under 19 (16.3 %) are the most represented worldwide, and women over 19 (8.3 %) are the least represented. For 0.5 % of players were not found the necessary data.

To date, 48 World Championship final tournaments have taken place in total in the four categories listed above. Only six countries have participated in all these tournaments – Czechia, Finland, Latvia, Germany, Sweden, and Switzerland – which in the final, has a significant impact

on the overall ranking. In the overall standings, the top positions were taken by Sweden (4,370 points), Finland (3 840), Switzerland (2 940), Czechia (2 623), and Latvia (1 905). If we look into the number of participants and calculate the average points per entry, the final standings, on the highest positions, look similar to the overall standings, except for Norway in 5th place. The most significant changes in the ranking were in the lower ranks. Overall, 35 countries from 4 continents participated in the World Championships final tournament. Never a country from South America attended, and Ivory Coast participated in the World Championship qualification from the African countries.

The IFF started tracking international transfers (IT) in 1998, and it may say that, except for recent years affected by pandemics, the number has been increasing. Between 1998 and 2023, there were whole 11 267 ITs correctly, of which 73 ITs did not have a specified starting or ending country. Most transfers were between European countries, 11 004 ITs on 361 routes overall. Most transfers - 10 049 - had one common characteristic – the origin or destination country is one of the four – Czechia, Sweden, Finland, and Switzerland. These transfers took place on 156 routes. There were the remaining 955 ITs on the 205 routes away from these four countries. Most transfers are between neighboring countries, as confirmed by the most used routes – from Sweden to Norway (1,442 IT) and the reverse route with 731 IT. There were partially outside Europe 187 ITs on 63 trails that started or ended outside the European continent. There were outside Europe only 3 ITs, between Japan and Singapore, and vice versa.

9 Seznam použité literatury a zdrojů

AHLFELDT, Gabriel M. a Arne FEDDERSEN. *Geography of a sports metropolis*. Hamburg Contemporary Economic Discussions. Hamburg: University of Hamburg, **2008**, 15 (1). ISBN 9783940369451.

ANDRIS, Clio. *Measuring Geographic Pull Power: A Case Study of U.S. College Athletic Teams*. The Professional Geographer, **2018**, 70 (3), s. 476-490.

BALE, John. *Geographical Diffusion nad the Adoption of Professionalism in Football in England and Wales*. Geography. Sheffield: The Geographical Association, **1978**, 63 (3): 188–197.

BALE, John. *Sport and Place: A Geography of Sport in England, Scotland and Wales*. London: C. Hurst, **1982**. ISBN 9780803211803.

BALE, John. *Space, place and body culture: Yi-Fu Tuan and a geography of sport*. Geografiska Annaler: Series B, Human Geography. Lund: The Swedish Society for Anthropology and Geography, **1996**, 78 (3): 163–171.

BALE, John. *Human Geography and the study of sport*. In: COAKLEY, Jay a Eric DUNNING (eds.). *Handbook of Sports Studies*. London: SAGE, **2000**, s. 171-186. ISBN 9780761949497.

BALE, John. *Sports Geography*. 2. vyd. London and New York: Routledge, **2003**. ISBN 9780419252306.

BALE, John a Trudo DEJONGHE. *Editorial. Sports Geography: an overview*. Brusel: Belgeo, **2008**, 9 (2): 157–166. ISSN 1377-2368.

BOWDEN, M. J. *Sport, Geography of*. In: WRIGHT, James D. (ed.). *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*. Amsterdam: Elsevier, **2001**, s. 14916-14919. ISBN 9780080430768.

ČESKÝ FLORBAL. *MEZINÁRODNÍ PROJEKT VEDENÝ ČESKÝM FLORBÁLEM ÚSPĚŠNĚ POKRAČUJE*. [online]. Praha, 13. 11. **2022** [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.ceskyflorbal.cz/article/default/detail?slug=mezinarodni-projekt-vedeny-ceskym-florbalem-uspesne-pokracuje>

ČESKÝ FLORBAL. *HISTORIE: FLORBAL V ČESKU I ZAHRANIČÍ*. [online]. Praha, **2023** [cit. 10. 2. 2023]. Dostupné z: <https://www.ceskyflorbal.cz/historie>

DARBY, Paul. *Moving players, traversing perspectives: Global value chains, production networks and Ghanaian football labour migration*. Geoforum, **2013**, 50, s. 43-53.

DECHANO-COOK, Lisa M. a Steven P. ERICSON. *Geography of Sports*. In: MAGUIRE, Joseph, Mark FALCOUS a Katie LISTON: *The Business and Culture of Sports: Society, Politics, Economy, Environment*. Farmington Hills: Gale, **2019**, s. 43–67. ISBN 9780028665030.

DEJONGHE, Trudo. *De noodzaak aan exogeen opgelegde economisch-geografische principes bij het professionaliseren van het door endogene factoren ontstane wereldsportstelsel : case study : het lokalisatievraagstuk van het topvoetbal in België*. Disertační práce. Gent: Universiteit Gent, **2001**. Vedoucí práce Piet Saey. Dostupné z: <https://biblio.ugent.be/publication/469269/file/1873772.pdf>

EVROPSKÁ KOMISE. *Bílá kniha o Sportu*. Konečné znění, Brusel, 11. 7. **2007**. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=celex%3A52007DC0391>

FIS – FÉDÉRATION INTERNATIONALE DE SKI. *RULES FOR THE FIS ALPINE SKI WORLD CUP*. [online]. Oberhofen / Thunersee, **2022**. Dostupné z: https://assets.fis-ski.com/image/upload/v1668759096/fis-prod/assets/AL_WC_Rules_2223_09.11.2022.pdf

FREJVALD, Daniel. *Historie a vývoj florbalu u nás*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, **2006**. Vedoucí práce Jan Škoda. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/wvm7k/a2.pdf>

FRUMAR, Martin. *Analýza úspěšnosti států EU na letních olympijských hrách*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, **2018**. Vedoucí práce Marián Halás. Dostupné z: <https://library.upol.cz/arl-upol/cs/csg/?repo=upolrepo&key=39735845106>

HALADY, Michal. *Příspěvek ke geografii sportu: analýza úspěšnosti evropských států v profesionálním fotbale*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, **2013**. Vedoucí práce Marián Halás. Dostupné z: <https://library.upol.cz/arl-upol/cs/csg/?repo=upolrepo&key=71249979228>

HALADY, Michal. *Úspěšnost na tenisových grand-slamech: prostorová analýza*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, **2015**. Vedoucí práce Marián Halás. Dostupné z: <https://library.upol.cz/arl-upol/cs/csg/?repo=upolrepo&key=79420180323>

HILDEBRAND, J. R. *The Geography of Games: How the Sports of Nation Form a Gazetteer of the Habits and Histories of their Peoples*. The National Geographic Magazine. Washington, D. C.: National Geographic Society, **1919**, 36 (2): 89–144.

CHEN, Ke, Charles GUNTER a Chunhua ZHANG. *How global is U.S. Major League Baseball? A historical and geographic perspective*. GeoJournal, **2012**, 77 (3), s. 429-444.

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *IFF STRATEGICAL VISION 2009–2020*. [online]. Helsinki, **2008**. Dostupné z: <https://dltaw1vhj9zy5.cloudfront.net/2018/10/GA-2008-Enclosure-6a-The-IFF-Strategical-Vision-2009-2020.pdf>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *IFF Strategy for 2021-2032*. [online]. Helsinki, **2020a**. Dostupné z: https://dltaw1vhj9zy5.cloudfront.net/2021/02/IFF_Strategy_2021_2032_Web.pdf

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *TRANSFER REGULATIONS*. [online]. Helsinki, **2020b**. Dostupné z: <https://floorball.sport/transfers/international-transfers-regulations/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *IFF LAUNCHED STICK WITH IT! - EQUIPMENT RECYCLING PROGRAMME*. [online]. Helsinki, 15. 9. **2021** [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z: <https://floorball.sport/2021/09/15/iff-launched-stick-with-it-equipment-recycling-programme/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *IFF SUSPENDS THE NATIONAL FLOORBALL FEDERATION OF RUSSIA AND THE FLOORBALL FEDERATION OF BELARUS*. [online]. Helsinki, 1. 3. **2022a** [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z: <https://floorball.sport/2022/03/01/iff-suspends-the-national-floorball-federation-of-russia-and-the-floorball-federation-of-belarus/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *STORVRETA IBK ANNOUNCE SUMMERCAMP IN SINGAPORE FOR JUNE 2022*. [online]. Helsinki, 14. 4. **2022b** [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z: <https://floorball.sport/2022/04/15/storvreta-ibk-announce-summervcamp-in-singapore-for-june-2022/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *HAPPY GOALIE CAMP TAKES PLACE IN LVIV, UKRAINE*. [online]. Helsinki, 10. 10. **2022c** [cit. 15. 2. 2023]. Dostupné z: <https://floorball.sport/2022/08/10/happy-goalie-camp-takes-place-in-lyiv-ukraine/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *SOUTH AMERICA, THE NEXT (AND FINAL?) CONTINENT FOR FLOORBALL*. [online]. Helsinki, 10. 3. **2022d** [cit. 19. 2. 2023]. Dostupné z: <https://floorball.sport/2022/03/10/south-america-the-next-and-final-continent-for-floorball/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *INTERNATIONAL TRANSFER*. [online]. Helsinki, **2023d**. Dostupné z: <https://floorball.sport/transfers/international-transfer/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *DEVELOPMENT*. [online]. Helsinki, **2023f**. Dostupné z: <https://floorball.sport/development/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *THE WORLD GAMES*. [online]. Helsinki, **2023g**. Dostupné z: <https://floorball.sport/the-world-games/>

JOKL, Ernst, M. J. KARVONEN, Jaakko KIHMBERG, Aarni KOSKELA a Leo NORO. *Sports in the cultural pattern of the world: a study of the olympics games 1952 at Helsinki*. Helsinki: Institute of Occupational Health, **1956**.

KOLANDA, Ondřej. *Geografické aspekty fotbalu: Migrace profesionálních fotbalistů*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, **2009**. Vedoucí práce Jiří Tomeš. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/19450/DPTX_2004_2_11510_PDPG00_2_151725_0_71596.pdf?sequence=1&isAllowed=y

KREJČÍŘOVÁ, Klára. *Úspěšnost plaveckých klubů ČR v kategorii dorostu*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova, **2014**. Vedoucí práce Babeta Chrzanovská. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/65336/BPTX_2013_1_11510_0_340597_0_141582.pdf?sequence=1&isAllowed=y

KYSEL, Jiří. *Florbal: kompletní průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada, **2010**. ISBN 9788024736150.

LEHMAN, Harvey. *The Geographic Origin of Professional Baseball Players*. The Journal of Educational Research. London and New York: Taylor and Francis, **1940**, 34 (2): 130–138.

LEONARD, James M. *The geography of visitor attendance at college football games*. Journal of Sport Behavior. Mobile: University of South Alabama, **2005**, 28 (3): 231–252.

LITTLEWOOD, Martin, Chris MULLEN a David RICHARDSON. *Football labour migration: an examination of the player recruitment strategies of the 'big five' European football leagues 2004-5 to 2008-9*. Soccer and Society, **2011**, 12 (6), s. 788-805.

MAGUIRE, Joseph a Mark FALCOUS. *Sport and Migration: Borders, Boundaries and Crossings*. London: Routledge, **2010**. ISBN 9781135999124.

MAGUIRE, Joseph, Mark FALCOUS a Katie LISTON: *The Business and Culture of Sports: Society, Politics, Economy, Environment*. Farmington Hills: Gale, **2019**. ISBN 9780028665030.

MAGUIRE, Joseph a Robert PEARTON. *Global sport and the migration patterns of France '98 World Cup finals players: Some preliminary observations*. Soccer and Society, **2000**, 1 (1), s. 175-189.

NÁRODNÍ SPORTOVNÍ AGENTURA. *Míry popularity sportu v České republice 2020, Finanční náročnosti provozování sportů z hlediska pořízení potřebné výstroje a výzbroje*. [online]. 12. 1. **2021**. Dostupné z: https://agenturasport.cz/wp-content/uploads/2021/01/Vyzkumy_popularita_a_fin_narocnost_sportu_2020-2.pdf

NĚMEČEK, Petr. *Geografie a šíření florbalu*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova, **2009**. Vedoucí práce Jiří Tomeš. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/26590/BPTX_2007_2_11310_MDIPL0_01_169046_0_56438.pdf?sequence=1&isAllowed=y

NORGES BANDYFORBUND. *HISTORIE – Innebandy*. [online]. Oslo, **2023** [cit. 15. 3.2023]. Dostupné z: https://bandyforbundet.no/innebandy/?page_id=3798

O'CONNELL, Stephen. *The Production and Migration Geographies of Professional Hockey: 1970–2010*. Papers in Applied Geography, **2015**, 1 (4), s. 391-403.

POLI, Raffaele a Roger BESSON. From the South to Europe: a comparative analysis of African and Latin American football migration. IN: MAGUIRE, Joseph a Mark FALCOUS. *Sport and Migration: Borders, Boundaries and Crossings*. London: Routledge, **2010** s. 15-30. ISBN 9781135999124.

PTÁČEK, Tomáš. *Časové a prostorové aspekty migrace českých hokejistů se zaměřením na Národní hokejovou ligu*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, **2012**. Vedoucí práce Ivan Andráško. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/x177w/Bakalarska_prace.pdf

RECLUSE, Élisée. *Nouvelle géographie universelle la terre et les hommes: L'Europe du Nord-Ouest*. Svazek 4. Paris: Hachette, **1879a**.

RECLUSE, Élisée. *Nouvelle géographie universelle la terre et les hommes: L'Afrique Septentrionale*. Svazek 10. Paris: Hachette, **1879b**.

RECLUSE, Élisée. *Nouvelle géographie universelle la terre et les hommes: Océan et Terres Océaniques*. Svazek 14. Paris: Hachette, **1879c**.

- ROCHOVANSKÝ, Pavel. *Florbal v České republice: geografické aspekty*. Bakalářská práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, **2013**. Vedoucí práce Václav Toušek. Dostupné z: <https://library.upol.cz/arl-upol/cs/csg/?repo=upolrepo&key=8087486883>
- ROJO, Jeferson R., Wycliffe W. N. SIMIYU, Fernando A. STAREPRAVO. *Research on sports migration: an analysis of methodological procedures*. Journal of Physical Education and Sport, **2020**, 20(2), s. 546-553.
- ROONEY, John. *Up from the mines and out from the prairies: Some geographical implications of football in de US*. Geographical Review. London and New York: Routledge, **1969**, 59 (4): 471–492.
- RŮŽIČKA, Robin. *Historie a vývoj florbalu v České republice*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, **2019**. Vedoucí práce Milena Strachová. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/o9sxo/BP_Robin_Ruzicka.pdf
- SZFB – SLOVESNKÝ ZVÁZ FLORBALU. *Florbal vo svete*. [online]. Bratislava, **2023** [cit. 15. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.szfb.sk/sk/article/florbal-vo-svete>
- STOREY, David. *Football, place and migration: foreign footballers in the FA Premier League*. Geography, **2011**, 96 (2), s. 86-94.
- SUOMINEN, Seppo. *The Geography of Sport in Finland*. Athens Institute for Education and Research, **2017**.
- SWISS UNIHOCKEY. *Unihockey in der Schweiz*. [online]. Bern, **2023** [cit. 15. 3. 2023]. Dostupné z: <https://www.swissunihockey.ch/de/administration/verband/geschichte/>
- ŠELIGA, Vladimír. *Migrace sportovců jako globalizační genom českého sportu*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, **2016**. Vedoucí práce Svatopluk Horák.
- TOMÁŠEK, Jiří. *Regionální úspěšnost z pohledu geografie sportu – faktory, metody měření a vývoj*. Diplomová práce. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, **2015**. Vedoucí práce Marián Halás. Dostupné z: <https://library.upol.cz/arl-upol/cs/csg/?repo=upolrepo&key=65940452581>
- WAINWRIGHT, Emma a Nicole ANSELL. *Geographies of Sports Development: The Role of Space and Place*. In: GIRGINOV, Vassil. *Management of Sports Development*. London: Routledge, **2008** s. 182–200. ISBN 9781136385971.
- WISE, Nicholas a Geoffery Z. KOHE. *Sports geography: new approaches, perspectives and directions*. Sport in Society. London: Routledge, **2018**, 23 (1), s. 1-10. ISSN: 1743-0445.
- ZAZUBIL, Jakub. *Geografické aspekty a šíření florbalu*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova, **2015**. Vedoucí práce Jiří Tomeš. Dostupné z: https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/81912/BPTX_2014_1_11310_0_385413_0_159673.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- ZEJDA, Zbyněk. *Florbal – Historie a vývoj ligy*. Bakalářská práce. Brno: Masarykova univerzita, **2008**. Vedoucí práce Zdeněk Zítka. Dostupné z: https://is.muni.cz/th/payap/bakalarska_prace.pdf

9.1 Datové a mapové zdroje

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *LICENSED PLAYERS*. [online]. Helsinki, **2020c**. Dostupné z: <https://floorball.sport/theiff/member-associations/member-statistics/licensed-registered-players/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *CLUBS PER ASSOCIATION*. [online]. Helsinki, **2020d**. Dostupné z: <https://floorball.sport/theiff/member-associations/member-statistics/clubs-per-association/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *MEMBER ASSOCIATIONS*. [online]. Helsinki, **2023a**. Dostupné z: <https://floorball.sport/theiff/member-associations/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *PREVIOUS TRANSFERS*. [online]. Helsinki, **2023b**. Dostupné z: <https://floorball.sport/transfers/previous-transfers/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *2022 TRANSFER LIST*. [online]. Helsinki, **2023c**. Dostupné z: <https://floorball.sport/transfers/2022-transfer-list/>

IFF – INTERNATIONAL FLOORBALL FEDERATION. *WORLD CHAMPIONSHIPS*. [online]. Helsinki, **2023e**. Dostupné z: <https://floorball.sport/world-championships/>

IHF – INTERNATIONAL HANDBALL FEDERATION. *Member federations*. [online]. Basel, **2023**. Dostupné z: <https://www.ihf.info/federations>

NATURAL EARTH DATA. *Cultural vector 1:10 m version 5.1.1*. [Shapefile vrstva]. **2023** [cit. 1.3. 2023]. Dostupné z: <https://www.naturalearthdata.com/downloads/10m-cultural-vectors/>

PŘÍSPĚVATELÉ WIKIPEDIE – Cogito ergo sumo. *Continents vide couleurs.png*. [obrázek]. Licence CC BY-SA 3.0. 11. 4. **2022** [cit. 9. 4. 2023]. Dostupné z: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Continents_vide_couleurs.png

10 Seznam použitých zkratk

AOFC – Asia and Oceania Floorball Confederation, Florbalová konfederace Asie a Oceánie

FIS – Fédération internationale de ski, Mezinárodní lyžařská federace

IFF – International Floorball Federation; Mezinárodní florbalová federace

IHF – International Handball Federation; Mezinárodní házenkářská federace

MLB – Major League Baseball

MP – Mezinárodní přestup

MS – Mistrovství světa

NHL – National Hockey League, Národní Hokejová Liga

TWG – The World Games; Světové hry

Přílohy

Seznam příloh

Příloha 1: Vysokoškolské kvalifikační práce se zaměřením na migraci sportovců

Příloha 2: Bodový systém použitý při hodnocení výsledků MS

Příloha 3: Členské země IFF podle roku založení národní florbalové federace a vstupu do IFF

Příloha 4: Členské země IFF podle roku přistoupení k 28. 2. 2023

Příloha 5: Členské země IFF k 28. 2. 2023 s vyznačením členů AOFC

Příloha 6: Projekty zaměřené na rozvoj a šíření florbalu

Příloha 7: Počet hráčů na 1 klub v jednotlivých národních federacích IFF k roku 2020

Příloha 8: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 1996 až 2005 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

Příloha 9: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 2006 až 2015 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

Příloha 10: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 2016 až 2022 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

Příloha 11: Průměrný bodový zisk na 1 účast na finálovém turnaji MS

Příloha 12: Nejčastější trasy mezinárodních přestupů na evropském světadilu v letech 1998 až 2023

Příloha 13: Trasy všech mezinárodních přestupů s počátkem nebo koncem mimo Evropu v letech 1998 až 2023 a všechny trasy mezinárodních přestupů mimo Evropu ve stejném období.

Příloha 1: Vysokoškolské kvalifikační práce se zaměřením na migraci sportovců

Sportovní migraci se věnují také kvalifikační práce studentů vysokých škol. Práce jsou ve většině případů zaměřeny na fotbal a lední hokej, které můžeme označit za nejpoblárnější kolektivní sporty v ČR. Některé práce porovnávají mezi sebou více sportů, jako například práce V. Šeligy Migrace sportovců jako globalizační genomén českého sportu (2016), která zkoumá přestupy hráčů z ČR a do ČR v ledním hokeji, basketbale, fotbalu, házené a volejbale. Nejvíce sportovců migruje do sousedních zemí – Německo, Slovensko, ve fotbalu Rakousko, naopak do Polska minimum.

Z prací zaměřených na fotbal je nejzajímavější práce autora O. Kolandy Geografické aspekty fotbalu: Migrace profesionálních fotbalistů (2009), která studuje přestupy hráčů do 23 předních evropských zemí a jejich soutěží, kterých je celkově 800. Za zvolené období mezi roky 1991 až 2007 se uskutečnilo téměř 75 tis. přestupů, jejichž počet postupně narůstal. Nejvýznamnější migrační trasy jsou z Jižní Ameriky do Jižní Evropy, z Jižní Ameriky do Západní Evropy a ze Skandinávie do Západní Evropy. Nejfrekventovanější trasou v Evropě je trasa ze Západní Evropy do Jižní Evropy a naopak.

Nejpřínosnější práce zabývající se ledním hokejem byla napsána T. Ptáčkem (2012) a zabývá se migrací českých hráčů do NHL v letech 1969 až 2012. Autor označuje za největší motivaci pro odchod sportovní ambice a možnost finančního vřídělků. Uvedené období je autorem rozděleno do 3 dílčích období – 1969 až 1990 (nizký počet českých hokejistů v NHL), 1991 až 2000 (nárůst hráčů) a 2003 až 2012 (úbytek hráčů).

Příloha 2: Bodový systém použitý při hodnocení výsledků MS

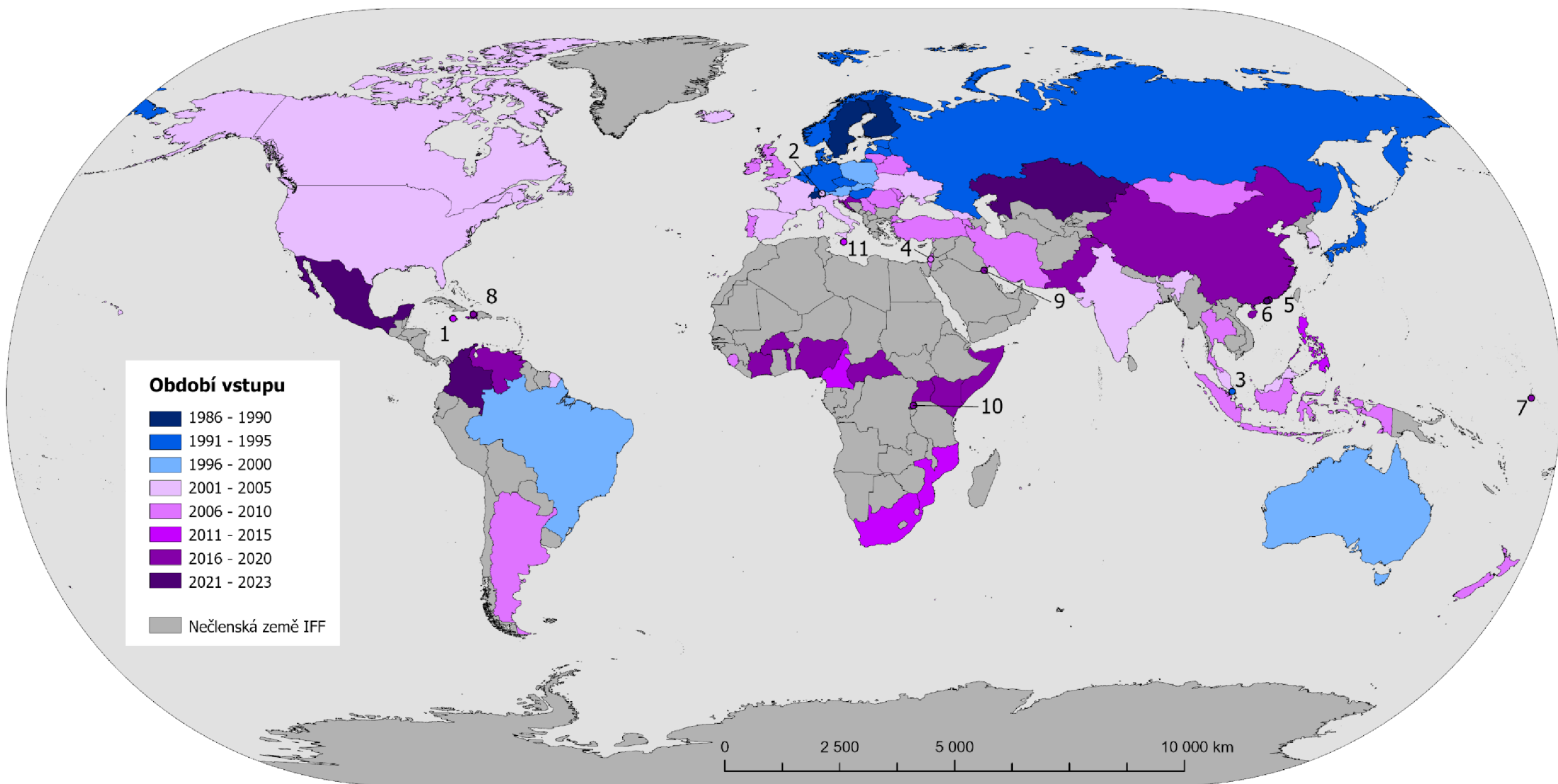
Umístění na MS	Počet přidělených bodů
1.	100
2.	80
3.	60
4.	50
5.	45
6.	40
7.	36
8.	32
9.	29
10.	26
11.	24
12.	22
13.	20
14.	18
15.	16
16.	15
17.	14
18.	13
19.	12
20.	11
21.	10
22.	9
23.	8
24.	7
25.	6
26.	5
27.	4
28.	3
29.	2
30.	1

Zdroj: FIS (2022)

Příloha 3: Členské země IFF podle roku založení národní florbalové federace a vstupu do IFF

Člen IFF	Rok založení národní federace	Rok vstupu do IFF	Člen IFF	Rok založení národní federace	Rok vstupu do IFF
Švédsko	1981	1986	Thajsko	2007	2007
Japonsko	1983	1994	Argentina	2007	2007
Finsko	1985	1986	Irsko	2007	2007
Švýcarsko	1985	1986	Moldavsko	2007	2007
Lichtenštejnsko	1987	2005	Portugalsko	2007	2007
Dánsko	1989	1991	Írán	2008	2009
Maďarsko	1989	1992	Rumunsko	2008	2008
Norsko	1991	1992	Sierra Leone	2008	2008
Česko	1992	1993	Bělorusko	2009	2009
Německo	1992	1994	Indonésie	2009	2009
Rusko	1992	1993	Nový Zéland	2009	2009
Estonsko	1993	1994	Litva	2010	2010
Lotyšsko	1993	1994	Jamajka	2011	2011
Nizozemsko	1993	1994	Filipíny	2011	2011
Belgie	1995	1995	Mosambik	2012	2012
Polsko	1995	1999	Kamerun	2013	2013
Singapur	1995	1995	Jižní Afrika	2013	2013
Velká Británie	1995	2009	Pobřeží Slonoviny	2014	2018
Austrálie	1996	1996	Haiti	2014	2016
Rakousko	1996	1997	Hongkong	2015	2016
Brazílie	1998	1999	Malta	2015	2015
Slovensko	1998	1999	Uganda	2015	2016
Španělsko	1998	2001	Čína	2016	2019
Arménie	1999	2006	Keňa	2016	2017
Itálie	2000	2001	Somálsko	2016	2016
Slovinsko	2000	2001	Venezuela	2016	2017
Kanada	2001	2001	Chorvatsko	2017	2018
Indie	2001	2002	Nigérie	2017	2017
Malajsie	2001	2002	Rwanda	2017	2018
USA	2001	2001	Burkina Faso	2018	2018
Francie	2002	2003	Středoafriická republika	2018	2019
Gruzie	2002	2002	Togo	2018	2019
Jižní Korea	2004	2005	Macao	2019	2022
Turecko	2004	2008	Kiribati	2019	2019
Island	2005	2005	Kuvajt	2019	2019
Ukrajina	2005	2005	Pákistán	2019	2019
Mongolsko	2005	2006	Kolumbie	2021	2021
Izrael	2007	2007	Kazachstán	2021	2022
Srbsko	2007	2007	Mexiko	2023	2023

Zdroj: IFF (2023a), vlastní zpracování

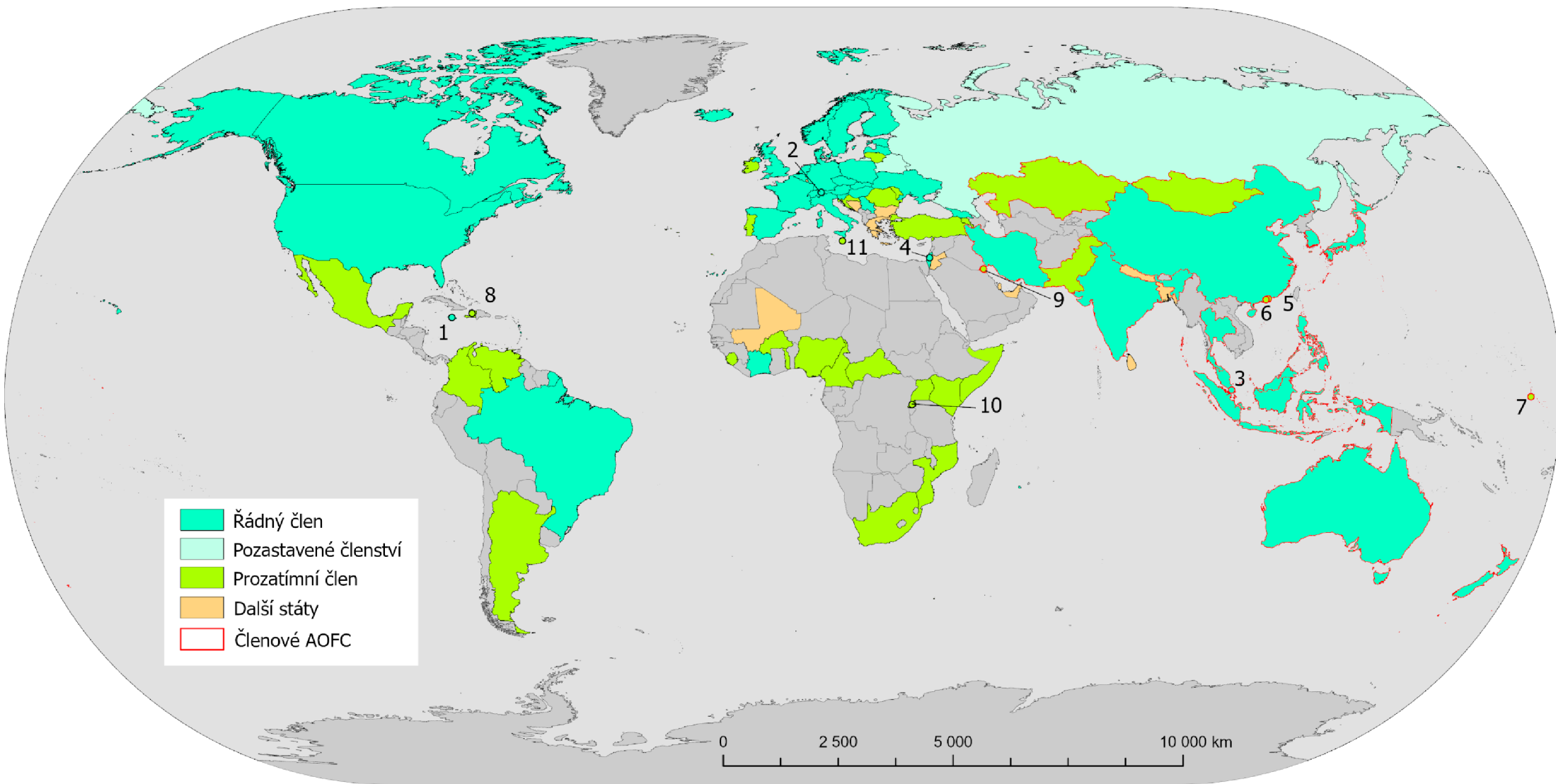

Příloha 4: Členské země IFF podle roku přistoupení k 28. 2. 2023.

Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta;

Nečlenská země IFF = území, které není členem IFF

Zdroj: IFF (2023a); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

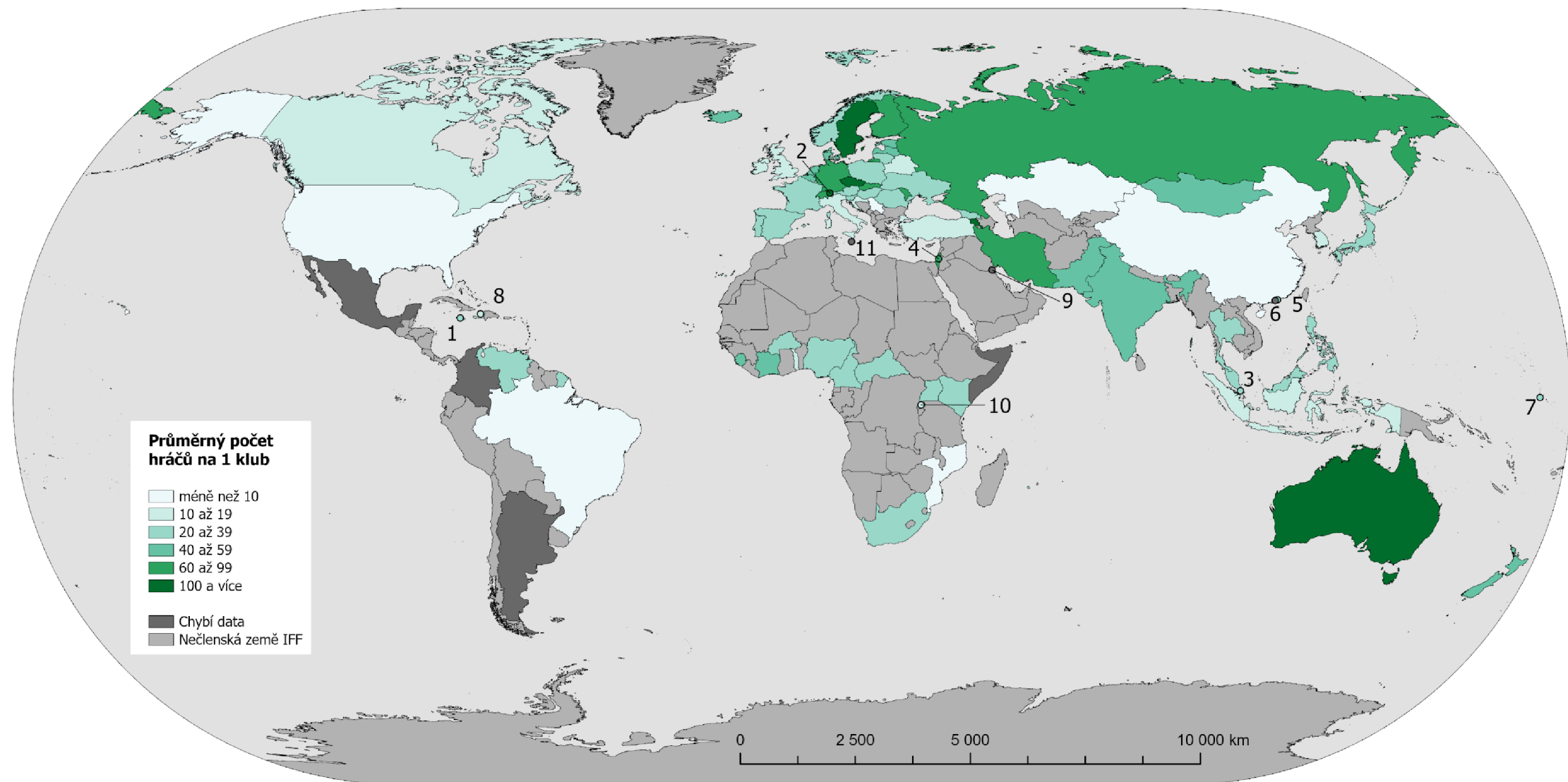
Příloha 5: Členské země IFF k 28. 2. 2023 s vyznačením členů AOFC

Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta

Zdroj: IFF (2023a); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

Příloha 6: Projekty zaměřené na rozvoj a šíření florbalu

Mezinárodní florbalová federace se snaží ve spolupráci s největšími národními federacemi pracovat na rozvoji florbalu ve světě. Jedním z projektů je Floorball: Fit for future, který vede Český florbal, který ve spolupráci s federacemi Švýcarska, Švédska a IFF má pomoci s vývojem Slovenské, Dánské, Německé, Polské a Španělské federace (Český florbal 2022). V méně vyspělých zemích se IFF snaží florbal podpořit darováním florbalového vybavení místním hráčům (IFF 2021). Rozvoj florbalu podporují i největší světové kluby, mezi které patří Stovreta IBK ze švédské Uppsaly, jenž pořádá letní kemp v Singapuru ve spolupráci s místním klubem (IFF 2022b). Na propagaci florbalu se mohou podílet i samotní hráči, jak ukazuje český brankář Jan Eckhard, který pořádá po celém světě tréninkové kempy pro brankáře s názvem Happy Goalie (IFF 2022c). Na rozvoji florbalu se podílí více než čtyři zde uvedené projekty, ale není v možnostech této práce se jimi detailně zabývat (další projekty lze nalézt zde: IFF 2023f).

Příloha 7: Počet hráčů na 1 klub v jednotlivých národních federacích IFF k roku 2020

Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejnsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta;

Nečlenská země IFF = území, které není členem IFF

Zdroj: IFF (2020c, 2020d, 2023a); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

Příloha 8: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 1996 až 2005 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

Účastník MS	Muži účasti	Muži body	Ženy účasti	Ženy body	Junioři účasti	Junioři body	Juniorčky účasti	Juniorčky body	CELKEM ÚČASTI	CELKEM BODY
Švédsko	5	500	5	400	3	280	1	100	14	1 280
Finsko	5	360	5	420	3	240	1	80	14	1 100
Švýcarsko	5	295	5	360	3	190	1	60	14	905
Norsko	5	240	5	270	3	121	1	40	14	671
Česko	5	260	5	202	3	150	1	45	14	657
Lotyšsko	5	170	5	197	3	140	1	50	14	557
Rusko	5	173	4	159	3	101	0	0	12	433
Německo	5	157	5	162	3	70	1	36	14	425
Dánsko	5	205	4	105	3	100	0	0	12	410
Japonsko	4	59	5	131	2	32	0	0	11	222
Maďarsko	4	77	3	48	3	58	1	32	11	215
Rakousko	4	102	4	109	0	0	0	0	8	211
Estonsko	5	118	0	0	3	74	0	0	8	192
Polsko	2	42	2	48	3	94	0	0	7	184
Singapur	4	63	4	90	1	22	0	0	9	175
Austrálie	4	65	4	82	0	0	0	0	8	147
Nizozemsko	2	30	1	16	2	37	0	0	5	83
USA	2	32	2	44	0	0	0	0	4	76
Itálie	2	48	1	22	0	0	0	0	3	70
Velká Británie	3	48	1	15	0	0	0	0	4	63
Slovensko	1	8	0	0	2	46	0	0	3	54
Malajsie	2	13	2	27	0	0	0	0	4	40
Španělsko	2	18	1	15	0	0	0	0	3	33
Slovinsko	2	31	0	0	0	0	0	0	2	31
Gruzie	0	0	0	0	1	15	0	0	1	15
Belgie	2	13	0	0	0	0	0	0	2	13
Kanada	1	10	0	0	0	0	0	0	1	10
Francie	1	7	0	0	0	0	0	0	1	7
Filipíny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jižní Korea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lichtenštejnsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nový Zéland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Srbsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Thajsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukrajina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: IFF (2023e); vlastní zpracování

Poznámka: Pořadí jednotlivých zemí je určeno z celkového součtu bodů ve sloupci CELKEM BODY.

Příloha 9: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 2006 až 2015 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

Účastník MS	Muži účasti	Muži body	Ženy účasti	Ženy body	Junioři účasti	Junioři body	Juniorky účasti	Juniorky body	CELKEM ÚČASTI	CELKEM BODY
Švédsko	5	460	5	500	5	430	5	440	20	1 830
Finsko	5	440	5	380	5	400	5	400	20	1 620
Švýcarsko	5	280	5	310	5	330	5	340	20	1 260
Česko	5	256	5	255	5	290	5	265	20	1 066
Lotyšsko	5	220	5	216	5	211	5	166	20	813
Norsko	5	201	5	182	5	193	5	181	20	757
Polsko	4	85	5	168	5	151	5	216	19	620
Slovensko	4	76	5	108	5	193	5	185	19	562
Německo	5	155	5	138	5	124	5	136	20	553
Dánsko	4	125	5	151	5	151	1	29	15	456
Rusko	5	143	5	157	2	38	3	81	15	419
Maďarsko	3	54	4	78	4	94	4	121	15	347
Estonsko	5	153	1	16	5	131	0	0	11	300
Kanada	5	81	3	46	4	76	2	48	14	251
Japonsko	5	78	5	76	4	63	0	0	14	217
Austrálie	4	54	5	100	3	48	0	0	12	202
USA	4	80	4	104	1	16	0	0	9	200
Rakousko	2	34	0	0	2	40	3	64	7	138
Nizozemsko	2	32	4	71	1	18	0	0	7	121
Itálie	3	80	2	24	1	16	0	0	6	120
Singapur	4	59	3	59	0	0	0	0	7	118
Španělsko	2	18	1	11	2	36	0	0	5	65
Slovinsko	2	31	0	0	1	16	0	0	3	47
Jižní Korea	3	23	1	15	0	0	0	0	4	38
Gruzie	1	2	0	0	0	0	1	24	2	26
Velká Británie	2	23	0	0	0	0	0	0	2	23
Ukrajina	0	0	0	0	0	0	1	20	1	20
Francie	2	12	0	0	0	0	0	0	2	12
Srbsko	1	5	0	0	0	0	0	0	1	5
Lichtenštejnsko	1	4	0	0	0	0	0	0	1	4
Belgie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Filipíny	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malajsie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nový Zéland	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Thajsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: IFF (2023e); vlastní zpracování

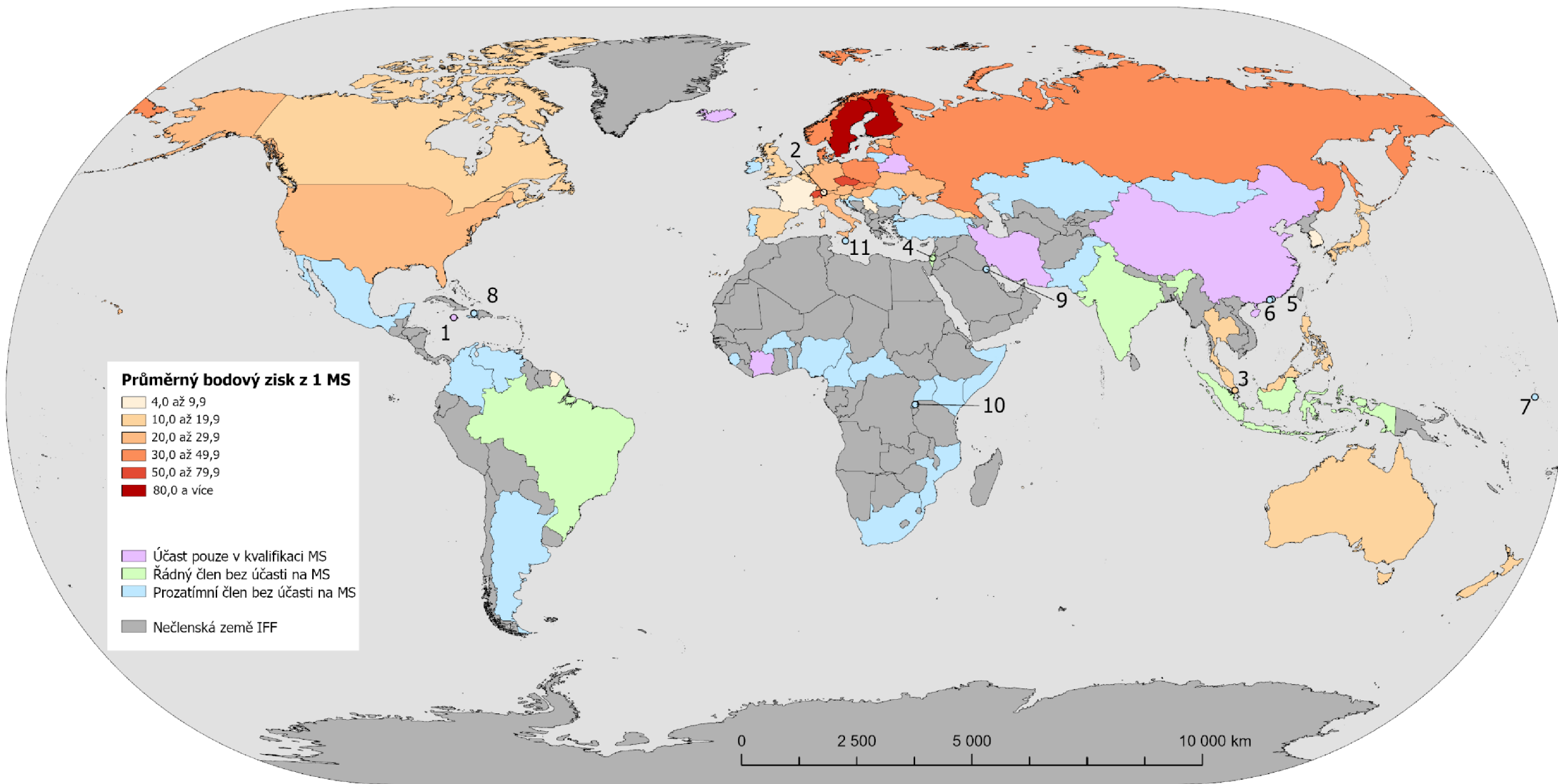
Poznámka: Pořadí jednotlivých zemí je určeno z celkového součtu bodů ve sloupci CELKEM BODY.

Příloha 10: Bodové zisky a počet účastí zemí na MS v letech 2016 až 2022 v jednotlivých kategoriích MS a celkem

Účastník MS	Muži účasti	Muži body	Ženy účasti	Ženy body	Junioři účasti	Junioři body	Juniorky účasti	Juniorky body	CELKEM ÚČASTI	CELKEM BODY
Švédsko	4	360	3	300	3	220	4	380	14	1 260
Finsko	4	340	3	220	3	240	4	320	14	1 120
Česko	4	240	3	150	3	260	4	250	14	900
Švýcarsko	4	220	3	200	3	150	4	205	14	775
Lotyšsko	4	161	3	101	3	135	4	138	14	535
Slovensko	4	130	3	125	3	112	4	149	14	516
Polsko	4	88	3	126	3	86	4	170	14	470
Německo	4	145	3	88	3	93	4	126	14	452
Norsko	4	148	3	97	2	61	3	121	12	427
Dánsko	4	129	3	87	3	105	1	24	11	345
Estonsko	4	119	3	62	2	52	0	0	9	233
Kanada	4	90	0	0	2	38	3	61	9	189
USA	2	40	3	59	2	34	2	37	9	170
Austrálie	3	58	2	40	1	22	2	34	8	154
Thajsko	4	74	3	52	0	0	1	20	8	146
Singapur	4	60	3	55	0	0	0	0	7	115
Maďarsko	0	0	0	0	2	38	3	74	5	112
Japonsko	1	16	2	38	2	31	1	18	6	103
Rusko	0	0	1	24	1	24	2	55	4	103
Rakousko	0	0	0	0	1	22	3	56	4	78
Nový Zéland	0	0	0	0	1	15	2	38	3	53
Itálie	0	0	1	15	1	16	1	20	3	51
Slovinsko	0	0	0	0	2	50	0	0	2	50
Filipíny	2	34	0	0	0	0	0	0	2	34
Belgie	0	0	0	0	1	20	0	0	1	20
Francie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gruzie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jižní Korea	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lichtenštejnsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Malajsie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nizozemsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Srbsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Španělsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukrajina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Velká Británie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: IFF (2023e); vlastní zpracování

Poznámka: Pořadí jednotlivých zemí je určeno z celkového součtu bodů ve sloupci CELKEM BODY.

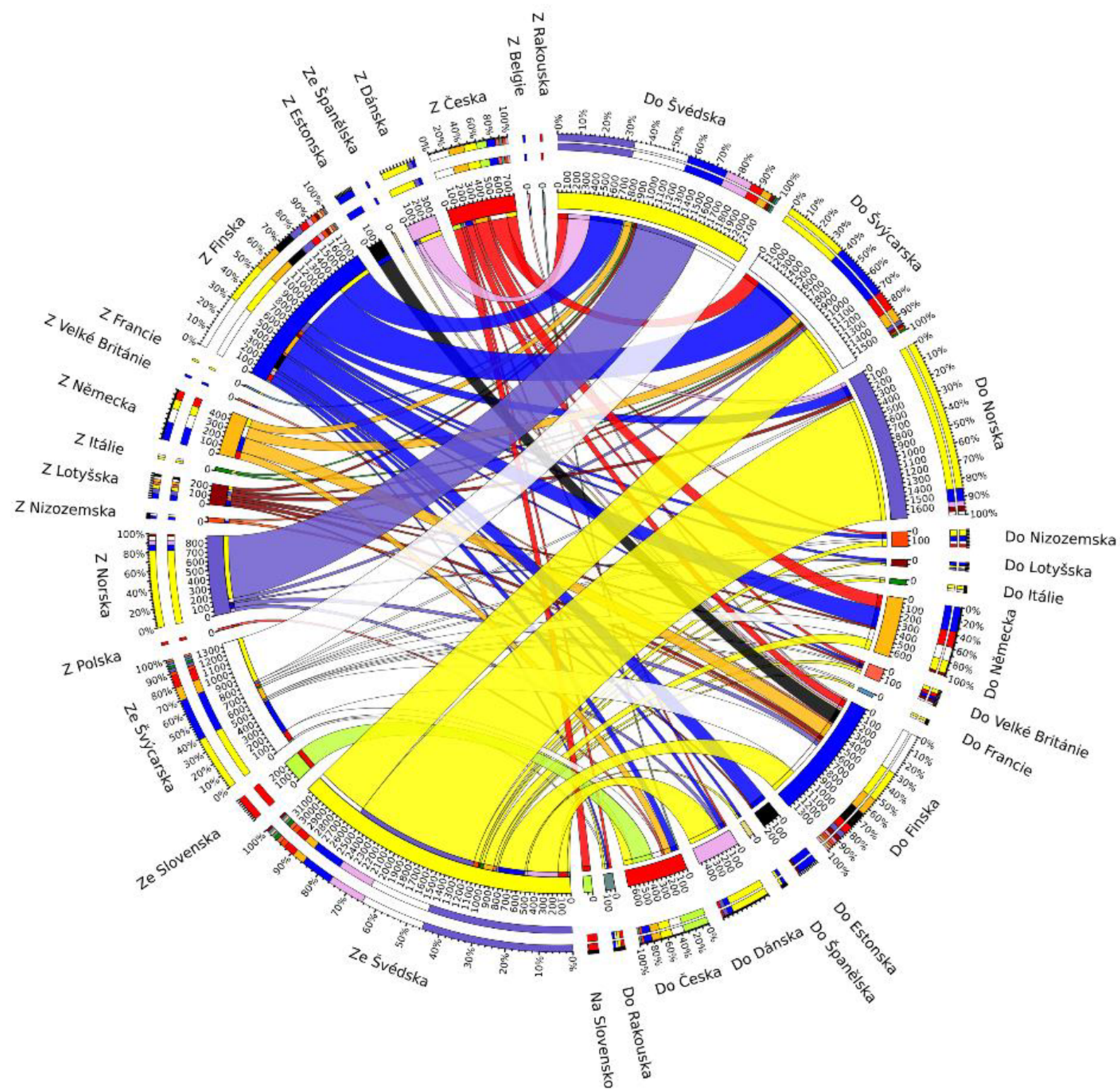

Příloha 11: Průměrný bodový zisk na 1 účast na finálovém turnaji MS

Vysvětlivky: 1. Jamajka, 2. Lichtenštejsko, 3. Singapur, 4. Izrael, 5. Hongkong, 6. Macao, 7. Kiribati, 8. Haiti, 9. Kuvajt, 10. Rwanda, 11. Malta;

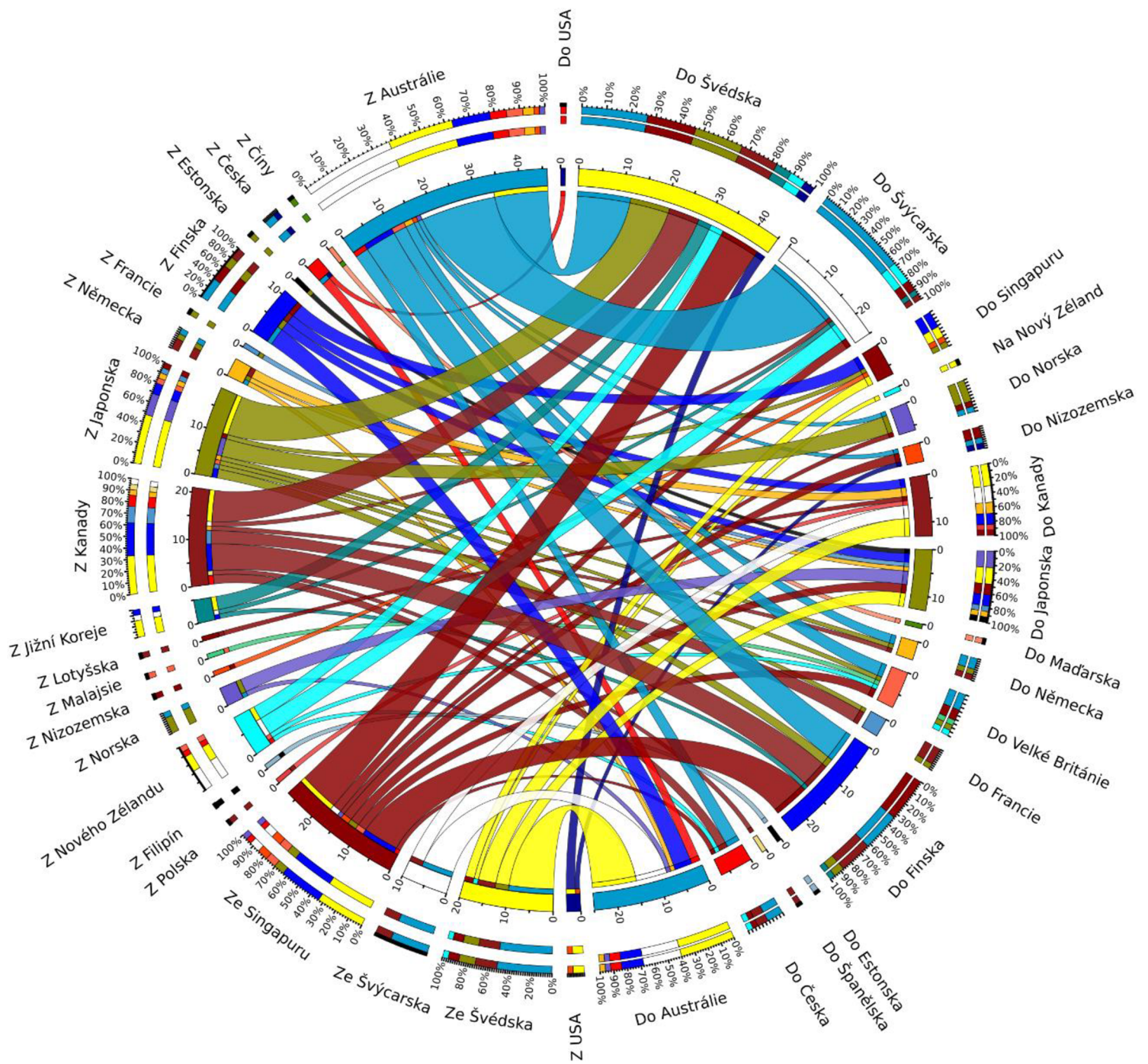
Nečlenská země IFF = území, které není členem IFF

Zdroj: IFF (2023e); Natural Earth Data (2023); vlastní zpracování

Příloha 12: Nejčastější trasy MP na evropském světadílu v letech 1998 až 2023

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); vlastní zpracování

Příloha 13: Trasy všech mezinárodních přestupů s počátkem nebo koncem mimo Evropu v letech 1998 až 2023 a všechny trasy mezinárodních přestupů mimo Evropu ve stejném období.

Zdroj: IFF (2023b, 2023c); vlastní zpracování